Ἔτος Α'.—Ἀριθ. 36 Κυριακὴ 2 Ὀκτωβρίου 1888 Τιμᾶται λεπτῶν 10

ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΙ ΤΟΥΣ ΦΥΛΑΤΕ ΚΑΙ ΤΙ ΤΑΣ ΦΥΛΑΤΕ;

Σ' ΑΓΑΠΩ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΚΑΛΛΟΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΟΛΥΜΠΙΑ

Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑ

Η ΑΝΔΡΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΟΝ ΒΟΛΣΑΕΥ

Η ΝΕΑ ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΟΥ ΚΗΛΕΥ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΙΛΗ ΜΝΗΜΗΝ ΣΟΥ

ΟΙ ΑΓΓΛΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΙ ΤΟΥΣ ΦΥΛΑΤΕ ΚΑΙ ΤΙ ΤΑΣ ΦΥΛΑΤΕ;

(ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΚ. ΕΠΙΣΤΟΛΟΓΡΑΦΟΥΣ)

Ἀνέγνωσα μεθ' ὑπομονῆς, ἐνίοτε μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως, πάντοτε δὲ μετὰ πολλῆς προσοχῆς, τὸ πλῆθος τῶν ἐπιστολῶν, ἃς προεκάλεσεν ἐν τῇ πολιτικῇ «Ἀκροπόλει» τὸ πρὸ δύο φυλλαδίων δημοσιευθὲν πτωχόν μου ἄρθρον. Σπανίως τόσῳ μικρὸν σύννεφον ἔφερε τόσῳ μεγάλην βροχήν.

Νὰ σᾶς εἰπῶ τὴν ἁμαρτίαν μου, κύριοι ἐπιστολογράφοι;

Μοὶ ἐφάνη, ὅτι εἰς τὸ ζήτημα, ὅπερ ἐτέθη ὑπὸ τοῦ ταπεινοῦ ὑποφαινομένου, δὲν ἐκάματε οὔτε ἓν βῆμα ἐμπρός. Πολλοὶ ἐζητήσατε νὰ τὸ παραμερίσητε, ἄλλοι νὰ τὸ ὑπερφαλαγγίσητε, ἄλλοι νὰ τὸ ὑπονομεύσητε, πλὴν αὐτὸ ἔμεινεν εἰς τὸν τόπον του, ἀκίνητον, ἀκέραιον, ἀπειλητικόν, ὡς μία μεγάλη ὕραλος, καθ' ἣς ἄλλαι μὲν βαρκοῦλαί σας κατώρθωσαν νὰ προσαράξουν, ταπεινὰ ταπεινὰ, ἀναγνωρίσασαι τὴν ὕπαρξίν της, αἱ πλεῖσται ὅμως, αἱ ὁποῖαι ἔκαμον ὅτι δὲν βλέπουν δῆθεν, ἐθραύσθησαν καὶ ἀνεποδογυρίσθησαν.

Θὰ δημοσιευθοῦν ἄλλαι τόσαι ἐπιστολαί, θὰ ἀνα-

πτυχθοῦν ἰσάριθμοι γνῶμαι, θὰ ἐπαναληφθοῦν τὰ αὐτὰ περίπου ἐπιχειρήματα, θὰ ἐπιχειρηθοῦν ἐκστρατεῖαι ἐπὶ ἐκστρατειῶν, ἐπιθέσεις καὶ διαξιφισμοὶ καὶ κουμπουριάσματα, τὸ φάντασμα θὰ μείνῃ φάντασμα, ἐπαναλαμβάνον μὲ σατανικὴν φωνὴν, τὸ αὐτὸ ἐρώτημα:

— Τί τῆς φυλᾶτε; Τί τῆς φυλᾶτε;

***

Καὶ πρῶτον σᾶς βεβαιοῦμεν τοῦτο, καὶ δὲν πεστεύομεν κανεὶς — οὔτε ἀνὴρ, οὔτε γυνὴ — νὰ θελήσῃ νὰ τὸ διαμφισβητήσῃ.

Ἐὰν ὑποθέσωμεν πρὸς στιγμὴν, ὅτι ἔλειπεν ἡ ὑφισταμένη κοινωνικὴ ἱεραρχία, ὅτι δὲν ὑπῆρχε κράτος γονέων ἐπὶ τῶν τεκνων των, ἐπιρροὴ πρεσβυτέρων ἐπὶ νεωτέρων ἀδελφῶν, ἢ ἀρρένων ἀδελφῶν ἐπὶ θηλέων, ἐὰν δὲν ὑφίστατο ἡ ἐπικρατοῦσα ἠθικὴ ὡς πρὸς τα ζητήματα τῶν ἐρωτικῶν σχέσεων, ἐὰν ἔλειπον ἡ καθιέρωσις, ἡ εὐλογία, αἱ διατυπώσεις τοῦ γάμου, ἐὰν αἱ ἐρωτικαὶ σχέσεις, ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων εἶνε ἡ τεκνογονία, ἦσαν τόσῳ ἐλεύθεραι ὅσῳ καὶ αἱ κοινωνικαὶ σχέσεις, ἐὰν ἡ συναλλαγὴ δύο ἐπιδερμίδων ἐγίνετο τόσον εὔκολα ὅσον ἡ ἀνταλλαγὴ μιᾶς καλημέρας, σᾶς ἐρωτῶμεν: θὰ ὑπῆρχε κόρη ἄγαμος μετὰ τὸ 16ον ἔτος, θὰ ὑπῆρχε νέος ἄγαμος μετὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ εἰς τὴν ἐφηβείαν; Οὐδεμία Κυρία, πιστεύομεν, οὐδεὶς δὲ βεβαιότατα Κύριος, δύναται εἰς τὸ ἐρώτημά μας νὰ ἀπαντήσῃ: ναὶ, θὰ ὑπῆρχεν. Οἱ περὶ ἡλικίας ὁμιλοῦντες καὶ ἀποφαινόμενοι, ὅτι μόνον κατὰ τὸ εἰκοστὸν, ἢ τὸ εἰκοστὸν πέμπτον ἔτος ἡ κόρη εἶνε γυνὴ καὶ τότε μόνον ὀφείλει φανὸν λαβοῦσα εἰς χεῖρας ἢ τηλεσκόπιον νὰ ἀνακαλύψῃ τὸν ἐκλεκτόν της, δὲν ἔχουν ἀναγνώσει δυστυχῶς φυσιολογίαν, ἐὰν εἶνε ἄνδρες, ἐὰν δὲ γυναῖκες, τί νὰ εἴπωμεν εἰς αὐτάς; ἂς περιορισθῶμεν νὰ ταῖς ὑπενθυμίσωμεν, ὅτι δὲν ἔχουν ἀναγνώσει... ἑαυτάς.

Ὅταν λοιπὸν ἡ ἀνωτέρω βεβαίωσις εἶνε ἀντιγεγραμμένη ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως, δὲν ἐννοεῖτε, ὅτι διὰ νὰ μένουν ἄγαμοι τόσαι πολλαὶ κόραι, διὰ νὰ ὑπανδρεύωνται ἀφοῦ διέλθωσι βάσανα μοναχῆς, αἱ μὲν δεκαετίαν, αἱ δὲ δεκαπενταετίαν, ἐνῷ ἂν ἦσαν ἐλεύθεραι, καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ χρονικὸν διάστημα, ἀντὶ τῶν νευρικῶν κρίσεων, ἀντὶ τῶν μελαγχολιῶν, ἀντὶ τῶν σπασμῶν, ἀντὶ τοῦ φυσιολογικοῦ μαρτυρίου, θὰ εἶχον γύρω των ἑκατὸν ἢ δέκα ἀγγελούδια, εὔρωστα, εὔμορφα, εὐσχημα, εὔχαρα, τοῦτο σημαί-

νει, ὅτι ὑπάρχει τις ὅστις τὰς δεσμεύει, ὑπάρχει τις ὅστις τὰς φυλάττει, ὑπάρχει τις ὅστις τὰς τυραννεῖ, ὑπάρχει τις ὅστις τὰς μανδαλόνει.

Αἱ κόραι εἶνε ἐν τῇ φυλακῇ, οἱ οἶκοι εἶνε μοναστήρια καὶ δεσμοφύλακες εἶνε οἱ γονεῖς, ἢ οἱ κηδεμόνες, ἢ πᾶς ἔχων κράτος ἐπὶ τῶν φυλακισ.ένων αὐτῶν πλασμάτων.

***

Καὶ ἄλλο ἕν:

Ὑποθέσατε, ὅτι κατόπιν τῆς περὶ βραδέων γάμων ταύτης συζητήσεως, ἐλλαμφθέντες ὑπὸ θείου φωτὸς, ὡς θὰ ἔλεγε θεολόγος τις, ὑπὸ κοινωνικοῦ φωτὸς, ὅπερ καὶ αὐτὸ εἶνε θεῖον, ὡς θὰ ἐλέγομεν ἡμεῖς, προσκαλεῖτε ἕνα μεσημέρι — διὰ νὰ μὴν εἴπωμεν τὸ κλασικὸν μίαν πρωΐαν — μετὰ τὸ πρόγευμα, ὅτε καλὰ πεινῶντες καὶ καλὰ φαγόντες, εὑρίσκεσθε εἰς καλλίστην διάθεσιν, ἕκαστος γονεὺς τὴν ἐν ὥρᾳ γάμου θυγατέρα του καὶ τῇ ἐλέγετε:

— Κόρη μου, ἦλθεν ἡ σειρὰ τῆς ἀποκαταστάσεώς σου, βλέπω, ὅτι κάτι σοῦ λείπει· (ἡ κόρη γίνεται καταπόρφυρος, σημεῖον ὅτι ὁ πατὴρ ἠξεύρει τί λέγει)· πρέπει νὰ τὸ βρῇς αὐτὸ ποῦ σοῦ λείπει καὶ σέ κάμνει ἀπό τινος νευρικήν, ἰδιότροπον, μελαγχολικήν, καὶ ἄλλοτε πάλιν τρελλούτσικη, παρὰ πολὺ ζωηράν, ἀνήσυχον. Σοῦ δίνω προθεσμίαν ἕξη μηνῶν νὰ βρῇς ἐκεῖνον ποῦ θὰ σοῦ ἀρέσῃ καὶ νἄλθῃς νὰ μοῦ τὸ πῇς. Τράβα λοιπόν! (Τῇς δίδει μιὰν μικρὰν θωπείαν ἐπὶ τῆς παρειᾶς καὶ ἡ κόρη δὲν φεύγει, ἀλλὰ πετᾷ καὶ φεύγει).

Ἐπιτρέψατέ μοι καὶ πάλιν νὰ σᾶς ἐρωτήσω:

— Πόσαι ἄρά γε ἀπὸ τὰς προσκληθείσας αὐτὰς μαγκοπούλας θὰ περιμένουν νὰ λήξῃ ἡ προθεσμία, ὡς νὰ ἦτο συνάλλαγμα, καὶ πόσαι δὲν θὰ προτιμήσουν νὰ τὸ ἐξαργυρώσουν τὸ συνάλλαγμα εὐθὺς ὡς παρέλθουν ἴσως ὀλίγαι ἡμέραι, παρουσιάζουσαι, ἀντὶ δέσμης χαρτονομισμάτων ἐν τῇ παλάμῃ, σπινθηροβολοῦντα ἐφηβον ἐν τῷ βραχίονι; Πόσαι δὲ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, καθ' ἣν θὰ ἐδίδετο ἡ προθεσμία, θὰ εἶχον ἕτοιμα τὰ πρὸς ἐξόφλησιν καὶ ἐμφανιζόμεναι μετὰ μίαν ἴσως ὥραν πρὸ τοῦ πατρὸς, καὶ διστάζουσαι, ξεροκοκκινίζουσαι, ξηροκαταπίνουσαι, στρέφουσαι τὸ πρόσωπον ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ρίπτουσαι τοὺς ὀφθαλμοὺς κάτω, ἐνθαρρυνόμεναι τέλος παρὰ τοῦ πατρὸς, θὰ τῷ ἔλεγον σιγαλὰ σιγαλά:

— Μπαμπᾶ, ξεύρεις, μὲ ἀγαπᾷ ὁ Κρίτων, καὶ, ἂν θέλῃς....

Τί ἀποδεικνύει καὶ τὸ δεύτερον αὐτὸ πείραμα;

Ὅτι κάποια σιδηρᾶ χεὶρ, πιέζουσα βαναύσως τὸν τράχηλον τῶν παρθένων, τὰς συγκρατεῖ δεσμώτιδας ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς βεβιασμένης αὐτῆς παρθενίας, ἥτις βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον παύει νὰ εἶνε τοιαύτη, μεταβαλλομένη εἰς καταναγκαστικὴν ἀσιτίαν μὲ ὅλας τὰς ὀδύνας της, ὅλους τοὺς κινδύνους της, ὅλα τὰ δεινά της.

Ποία εἶνε ἡ χεὶρ αὐτή;

Ὁ πολιτισμὸς, εἶπεν ὁ εἷς, ἄλλος εἶπεν ἡ πολυτέλεια, τρίτος ἡ κακὴ ἀνατροφὴ, τέταρτος, τὸ ἀθῶον κλειδοκύμβαλον, πέμπτος ἡ γραμματικὴ τοῦ Ὀλιβιέ, ἕκτος ἡ κυρία Λιζιέ, ἕβδομος ἡ ἄγνοια τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, ὄγδοος ἡ προικοθηρία, ἔννατος τὸ δασμολόγιον. δέκατος ἡ ἔλλειψις θωρηκτῶν, ἑνδέκατος ἠδύνατο ἴσως νὰ φωνάξῃ: ζητήσατε τὸν κ. Δηλιγιάννην καὶ τὸν κ. Τρικούπην, ποῦ μένουν γεροντοπαλλήκαρα!

Ἐλαφρότητες ὅλα αὐτά! λαμβάνει τὸ θάρρος νὰ σᾶς ἀπαντήσῃ ὁ ὑποφαινόμενος

***

Ὑπάρχει ἀφ' ἑνὸς πλῆθος νέων, οἵτινες θέλουν νὰ νυμφευθοῦν.

Ὑπάρχουν ἀφ' ἑτέρου πλήθη νεανίδων, αἵτινες θέλουν νὰ ὑπανδρευθοῦν.

Ἀναμέσον τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ παρεμβαίνουν οἱ γονεῖς καὶ ἐμποδίζουν. Μάλιστα, ἐμποδίζουν. Ἐμποδίζουν δὲ διὰ τῆς κριτικῆς. Τοῦ ἑλληνικωτάτου τούτου νοσήματος Καλός, ἀλλὰ ζητεῖ πολλὴν προῖκα. Καλός, ἀλλὰ πολὺ ἐλαφρός. Καλός, ἀλλὰ ὀλίγος ὁ μισθός. Καλός, ἀλλὰ ἡ κοινωνική του θέσις δὲν ταιριάζει μὲ τὴν δικήν μας. Καλός, ἀλλὰ σὰν ἄγριος. Καλός, ἀλλὰ δὲν ἔχει πελατείαν. Καλός, ἀλλὰ θὰ μᾶς φάγῃ τὴν προῖκα. Καλός, ἀλλὰ δὲν ἔχει περιουσίαν. Καλός, ἀλλὰ πολὺ νέος. Καλός, ἀλλὰ σὰν περασμένης ἡλικίας μοῦ φαίνεται. Καλός, ἀλλὰ ἄστατος. Καλός, ἀλλὰ πολὺ παραλυμένος.

Ἡ κριτικὴ αὕτη ἐπηρεαζει τὴν κόρην καὶ εἴτε ἐκ πείσματος, εἴτε ἐκ συνηθείας, ἀρχίζει καὶ αὐτὴ τὴν ἰδικήν της κριτικήν. Ἐνίοτε δέ, σχηματίζεται ἀληθὴς πόλεμος μεταξὺ γονέων καὶ θυγατρίων. Ὅσοι ἀρέσουν εἰς τὴν κόρην τοὺς ἀποκρούει ὁ πατὴρ ἢ ἡ μήτηρ. Καὶ ὅσους προτείνουν αὐτοὶ τοὺς ἀποκρούει ἡ κόρη.

— Δὲν τὸν θέλετε τὸν Κώσταν; Δὶν θέλω κ'ἐγὼ τὸν Γιάννην.

— Σοῦ μυρίζει ὁ Γιάννης; Ἔννοια σου καὶ δὲν θὰ σοῦ δώσωμε τὸν Κώσταν.

Τὰ αὐτὰ συμβαίνουν καὶ ὡς πρὸς τοὺς νέους, ἐκ μέρους τῶν γονέων:

— Εὔμορφη εἶνε, δὲν σοῦ λέω, ἀλλὰ ἔτσι γυμνὴ θὰ τὴν πάρῃς; Πῶς θὰ ζήσητε; — Καλὴ προῖκα ἔχει, ἀλλὰ τὸ μυαλό της ἔχει πάρει ἀέρα. — Καλὲ ὑπομοιράρχου κορίτσι θὰ πάρῃς; Τί θὰ πῇ ὁ κόσμος;—Καὶ τί νὰ τὸ κάμουμε τὸ μεγάλο της ὄνομα; Μὲ τὰ ὀνόματα τὸ στομάχι δὲν γεμίζει. — Πόρες, καϋμένε, νὰ διαλέξῃς; Τὸ γεροντοκόριτσο! — Ἔχεις δὰ καιρὸν, ἀνόητε, ἀκόμη. Γλέντισε, βλάκα, τὰ νιάτα σου! — Τί; Γάμον; καὶ ἡ ἀδελφαίς σου τί θὰ γίνουν; Στὸ μοναστῆρι θὰ τῇς στείλωμεν; — Δασκάλισσα θὰ πάρῃς; Ἀκόμη τί θὰ 'διοῦμε! — Ἄφησε τώρα τὰ αἰσθήματα καὶ κύτταξε νὰ βάλῃς κανενὸς ὁμογενοῦς κορίτσι 'στὰ βρόχια, νὰ μπορέσῃς ν' ἀποκαταστήσῃς καὶ τῇς ἀδελφαίς σου! — Μόλις πῆρες τὸ δίπλωμα καὶ ζητᾷς νύφη. Κάμε πρῶτα πελατεία, βάλε 'ς τὴν μπάντα κανένα παρᾶ!

Καὶ ἐν μέσῳ τῆς κριτικῆς διὰ τὰς νέας, καὶ ἐν μέσῳ τῆς κριτικῆς διὰ τοὺς νέους, οἱ γάμοι ἀναβάλλονται διὰ νὰ τελεσθοῦν μεταξὺ ἐξηντλημένων, ἀφοῦ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ τελεσθοῦν μεταξὺ μὴ ἐξηντλημένων.

***

Ἀλλὰ μεταξὺ νέων καὶ νεανίδων, οἱ μᾶλλον δεσμευόμενοι εἶνε αἱ τελευταῖαι αὗται. Ὁ γονεὺς — ὄχι βέβαια ἐξ ἐθελοκακίας, ἀλλ' ἐκ προλήψεως, ἀλλ' ἐκ τυφλώσεως, ἀλλ' ἐξ ἀγνοίας — νομίζει, ὅτι καλλίτερον νὰ κάθηται ἡ κόρη του, παρὰ νὰ συνάψῃ κακόν τινα γάμον.

Καὶ πρῶτον μὲν σᾶς λέγομεν, ὅτι αἱ περὶ τῶν γάμων προβλέψεις κατὰ τὰ ἐννέα δέκατα εἶνε ἐσφαλμέναι. Ὁ ὑπὸ εὐτυχεστέρους οἰωνοὺς γάμος πολλάκις ἐναυάγησεν ἐλεεινὸν ναυάγιον. Καὶ τἀνάπαλιν. Ἔπειτα δὲ νομίζομεν, ὅτι προτιμώτερος κακὸς γάμος ἀπὸ τὴν ἀγαμίαν κόρης.

Ὁ ἀτυχέστερος τῶν γάμων θὰ χρυσωθῇ ὑπὸ μιᾶς ἡλικιακῆς ἀκτῖνος, θὰ κοσμηθῇ ὑπὸ ἑνὸς πετάλου ρόδου, θὰ εὐωδιάσῃ ἀπὸ ἓν μόριον ἀρώματος, θὰ ροδίσῃ ἀπὸ μίαν χαραυγὴν μειδιάματος. Ἀλλ' ἡ ἀγαμία εἶνε τάφος ἀνοικτὸς, τάφος σκοτεινὸς, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ζωντανὴ θάπτεται ἡ νέα. Ἀπὸ τὸν ἀτυχῆ γάμον μπορεῖ νὰ βλαστήσῃ προνομιοῦχος τις ὑπαρξις. Μπορεῖ νὰ θυσιασθῇ ἡ μήτηρ· ἀλλ' ἡ θυσία δύναται νὰ δώσῃ ὑπαρξιν εἰς μίαν εὔροδον ἀνατολήν. Ἡ ἀγαμία θυσιάζει τὴν νέαν οὐχὶ μόνον ἄνευ οὐδενὸς ἀγαθοῦ ἀποτελέσματος, ἀλλ' ἐπὶ ζημίᾳ τῆς κοινωνίας. Ζημία ὑλικῇ, διότι μία οἰκονομολογικὴ ἀρχὴ λέγει ὅτι ἡ παραγωγὴ αὐξάνει ὡς τὸ τετράγωνον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργατῶν, διὰ τὴν Ἑλλάδα δὲ ἔχει σπαρταριστὴν σημασίαν ἡ οἰκονομολογικὴ αὕτη ἀρχή. Ζημία ἠθικῇ, διότι αἱ ἄγαμοι συντελοῦσι κυρίως εἰς τὰ ἐλαφρὰ ἤθη ὡς ἐκ τοῦ ἀπελπισμοῦ εἰς τὸν ὁποῖον περιάγοντα..

Ἐφ' ὅσον ὁ νέος νομίζει, ὅτι ἐκ τοῦ γάμου πρέπει νὰ ἀντλήσῃ περιουσίαν καὶ ὄχι ἀρεξιν πρὸς ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον ἡ νέα νομίζει, ὅτι διὰ τοῦ γάμου πρέπει ἀπὸ ἀστὴ νὰ γίνῃ βασιλοπούλα, καὶ ἀντὶ νὰ γίνῃ ἐργάτις, ἀντὶ νὰ γίνῃ σύζυγος, ἀντὶ νὰ γίνῃ μήτηρ, πρέπει ν' ἀνοίξῃ σαλόνι καὶ νὰ δέχηται ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι θὰ τῆς γεννοῦν τὸν φθόνον, ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θὰ τῆς ἀπειλοῦν τὴν τιμὴν, ὁ γάμος ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος θὰ παρουσιάζῃ ὅλας τὰς δυσκολίας ταξειδίου εἰς τὸν Βόρειον Πόλον.

Ἀλλὰ θὰ εἴπῆτε οἱ γονεῖς τῶν παρθένων:

— Ὑπάρχουν τοιοῦτοι γαμβροὶ, οἱ ὁποῖοι τοιαύτας ἔχουν ἀξιώσεις. Καὶ μὲ τὰ ἄρθρα σας ἐσεῖς δὲν θὰ τοὺς βγάλητε ἐκ τοῦ μέσου.

Σᾶς ἀπαντῶμεν:

— Ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι, οἵτινες δὲν ἔχουν τοιαύτας ἀξιώσεις· προτιμήσατε αὐτοὺς τοὺς ἄλλους. Σύστασις τοῦ γαμβροῦ δὲν εἶνε οὔτε τὸ δίπλωμα, οὔτε τὸ γαλόνι, οὔτε ὁ μονόελος, οὔτε τὸ Βασιλικὸν διάταγμα τοῦ διορισμοῦ. Ἠθικὴ, εὐρωστία, ἄρτιος νοῦς, ἰδοὺ τὰ συστατικὰ τοῦ γαμβροῦ. Τοιούτους δύνασθε νὰ εὕρητε ὅσους θέλετε.

Ἀλλὰ θὰ εἴπητε οἱ γονεῖς τῶν νέων:

— Αἱ ὑποψήφιαι νύμφαι εἶνε τέτοιαι, καὶ τὰ ἄρθρα σας βεβαίως δὲν θὰ τὰς μεταβάλουν.

Θὰ ἀπαντήσωμεν καὶ εἰς σᾶς:

— Ἐὰν ὑπάρχουν νύμφαι ἀεροβάμονες, ἐλαφρόμυαλοι, κουκλογυναῖκες, δαντελόπλαστοι, ὑπάρχουν καὶ ἄλλα λαμπρὰ νοικοκυροκόριτσα, κοκκινομάγουλα, νεραϊδόμορφα, δροσοκαμωμένα, σοβαρά, θεωροῦντα εὐτυχίαν των νὰ καταστήσουν εὐτυχῆ τὸν ἄνδρα τους, εὐτυχῆ τὰ παιδιά τους!

***

Τίποτε ἄλλο δὲν χρειάζεται εἰμὴ νὰ ριφθοῦν τὰ μεσότοιχα. Καὶ νὰ κηρυχθῇ πόλεμος ἐναντίον τῶν ἄνευ περιουσίας προικοθηρῶν, ἐναντίον τῶν ἄνευ σαβούρας ἐλαφρῶν λιμοκοντοριτσῶν. Μεταβολή! εἰς τὴν ἐκλογήν σας! Διακρίνετε τὰς μελίσσας ἀπὸ τοὺς κηφῆνας. Εἶνε ὁ νέος ὑγιής, μὲ νοῦν, ἐργατικός; Δότε του τὴν κόρη σας. Ἐὰν ἔχετε ὀλίγην προῖκα, τόσῳ τὸ καλλίτερον. Αἱ ἀξιώσεις του — ἄμα δὲν ἐπαγγέλλεται τὸν προικοθήραν — δὲν θὰ εἶνε μεγάλαι. Εἶνε κόρη ὑγιής, σοβαρὰ, ὡραία; Ἄφετε τὸν νέον σας, νὰ τὴν πάρῃ. Ἂς μὴν ἔχῃ χρήματα. Θὰ ἦνε τόσῳ καλὴ σύζυγος, ὥστε θὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ νὰ ἐργασθῇ διπλασίως, τετραπλασίως, διὰ νὰ καλοζήσουν. Ἡ οἰκονομικὴ πληγὴ τοῦ τόπου μας εἶνε αὐτή: Λείπει ἀπὸ ἡμᾶς ὁ ἀγγλοσαξωνικὸς τύπος τῶν ἐπιχειρηματικῶν νέων. Ὅλοι θέλουν μισθὸν, μισθὸν, μισθόν. Κάνεὶς δὲν ἀποβλέπει εἰς τοὺς κινδύνους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἀγαθὰ τῆς ἀνεξαρτησίας!

Οὕτω καὶ οἱ κύριοι προικοθῆραι, παραγκωνιζόμενοι, θὰ μεταβάλουν σχέδιον, θ' ἀρχίσουν νὰ ὀνειροπολοῦν περιουσίαν καὶ χρήματα ἐκ τῆς ἐργασίας των, ὄχι ἐκ τῆς γυναικός των. Οὕτω πως αἱ δύηλαὶ δεσποινίδες, αἱ ἄνευ μεγάλης προικὸς ἢ ἄνευ καὶ μικρᾶς θὰ σωφρονισθοῦν, θὰ μάθουν νὰ ἐργάζωνται, θὰ προπαρασκευάσουν ἑαυτὰς εἰς ἀληθεῖς μητέρας, ἀληθεῖς συζύγους, ἀληθεῖς νοικοκυρᾶς, καὶ θὰ παύσουν νὰ ἐνσπείρουν ὡς τώρα τρόμον μέγαν εἰς τὴν φάλαγγα τῶν ὑποψηφίων γαμβρῶν, ἕνεκα τῶν τάσεων, τῶν ἕξεων καὶ τῶν ἠθῶν των, δι' ὧν ἀπομακρύνουσιν ἀφ' ἑαυτῶν μίλια καὶ μίλια πάντα μὴ τυχοδιώκτην ἢ μὴ ἀπηλπισμένον νέον.

***

Μετὰ πάντα ταῦτα, ἔχομεν ἢ δὲν ἔχομεν δίκαιον, νὰ ἐπιμένωμεν εἰς τὸ παλαιὸν σωστὸν ἐρώτημά μας, τὸ ὁποῖον ἂν θέλετε συμπληροῦμεν οὕτω:

Τί τῆς φυλᾶτε; Τί τοὺς φυλᾶτε;

Φιλοπρόοδος

Σ' ΑΓΑΠΩ

(ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΜΑΡΥ)

(Συνέχεια)

—

Β'.

Ἡ κόμησσα δὲν ἐκοιμήθη σχεδόν. Πυρετὸς ἀνησυχίας καὶ φόβου τὴν ἐκράτει ἄγρυπνον. Ἦτο ἄρά γε πράγματι ὁ Ἕκτωρ, ἐκεῖνος ὃν ἐπανεῖδε; Ὤ! θὰ ἔσπευδε νὰ βεβαιωθῇ ἀμέσως τὴν ἐπαύριον. Πῶς νὰ ἀμφιβάλλῃ; Τοιαύτη ὁμοιότης ἦτο δυνατή;... Τὸ βλέμμα πρὸ πάντων τῇ εἶχε προξενήσει ἐντύπωσιν. Τὸ τοῦ Ἕκτορος ἦτο πρότερον λίαν φωτεινὸν καὶ ὀλίγον σκληρόν. Τὸ τοῦ ἐργάτου ἦτο πως συγκεκαλυμμένον, γλυκὺ καὶ μελαγχολικόν. Ἐν τῇ νυκτερινῇ σιγῇ ἐκυλίετο περιβεβρεγμένη ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτῆς, καὶ ἀναπαρίστα ἐν τῇ φαντασίᾳ της τὰς ἐλαχίστας λεπτομερείας τῆς ὀπτασίας ταύτης. Ἀνεκάλυπτεν ἤδη, ὅτι εἶχε τὸ ἦθος συγκεχυμένον ὁ ἐργάτης οὗτος. Δὲν τὴν εἶχε χαιρετίσει φαιδρῶς, ὅπως ἔπραττον οἱ λοιποὶ ἐργάται. Εἶχε κλίνει τὴν κεφαλήν τοιοῦτος ἔνοχος, ὅστις βλέπει διερχόμενον τὸν δικαστήν του... Ἦτο ἄρά γε ὁ Ἕκτωρ; Καὶ διατί νὰ παρίσταται ὡς ἐργάτης;... Ἠθέλησεν ἄρά γε νὰ προσπελάσῃ αὐτήν;... Καὶ πρὸς τίνα σκοπόν;... Ἐγρειάζετο μακρὰ μαθητεία, ὅπως καταστῇ ὑελουργός... Καὶ ὁ Μοντεβριὰν εἶχε διέλθει βίον λίαν ἄεργον κατὰ τὴν νεότητά του, ὥστε νὰ δυνηθῇ αἰφνιδίως νὰ ἐξοικειωθῇ εἰς τὴν ἐργασίαν, καὶ μάλιστα εἰς τὴν δύσκολον τοῦ ὑελουργοῦ.... Ἔπειτα, ἐὰν εὑρίσκετο ἐν τῇ ἐνδείᾳ, τῷ ἔμενον διαθέσιμοι πλεῖστοι ὅσοι πόροι, αἱ σχέσεις αὐτοῦ ἐν Παρισίοις ἦσαν μεγάλαι καὶ πολυάριθμοι... Ἐὰν ἔστεργε νὰ ἀπομακρυνθῇ τῆς Γαλλίας, ἠδύνατο νὰ εὕρῃ θέσιν ἔντιμον καὶ ἀναπαυτικήν, ὅπως ζήσῃ. Ἔπειτα, ὁ θεῖος του δὲ Βιλλεπαρὲλ ἦτο πλούσιος, καίτοι δὲ ἔζει βίον ἀρκούντως ἔκλυτον, δὲν θὰ ἄφηνε ποτὲ τὸν ἀνεψιόν του νὰ περιέλθῃ εἰς δυστυχίαν.... Δὲν ἦτο λοιπὸν ὁ Ἕκτωρ οὗτος;

Ἡ πρωΐα ἐπανεῦρεν αὐτὴν ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει, ἐν ᾗ εὑρίσκετο καὶ ὅταν κατεκλίθη. Ἠγέρθη τῆς κλίνης. Ἡ συνήθης ὠχρότης αὐτῆς ἤρξατο νὰ ἀντικαθίσταται διὰ παραδόξου ζωηρότητος. Τὰ μῆλα τῶν παρειῶν της ἦσαν ροδόχροα. Ἐξῆλθεν ἐνωρίς. Μόνη τὴν ὁρᾶν ταύτην, ἔλαβε τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἣν καὶ κατὰ τὴν προτεραίαν. Διῆλθε τὰς αὐτὰς ἀτραπούς, διέσχισε τὰ ἀλώνια, καὶ εἰσελθοῦσα εἰς τὸ ὑελουργεῖον, ἐπεσκέφθη πάντα τὰ τμήματα. Δὲν εὗρεν ὅμως τὸν ἐργάτην, τὸν ὁποῖον ἀναζητεῖ.

Ἐποίησε τότε νεῦμα πρὸς τὸν διευθυντὴν νὰ πλησιάσῃ. Οὗτος ἦτο ἀνὴρ μικρόσωμος, μὲ λευκὰς τρίχας. Ἐκαλεῖτο Ροζὲν, ἀλλὰ συνηθέστερον τὸν ὠνόμαζον μπάρμπα Ἰωσήφ. Προσέτρεξεν ἀμέσως.

— Φέρετέ μοι τὸν ὀνομαστικὸν κατάλογον τῶν ἐργατῶν σας, κύριε Ροζέν.

— Λίαν εὐχαρίστως, κυρία. Ἀλλ' ἐὰν θέλετε ἁπλῶς νὰ μοὶ ζητήσητε πληροφορίαν τινα, γνωρίζω ὅλους τοὺς ἐργάτας, καὶ δύναμαι....

— Ὄχι. Θέλω νὰ ἴδω τὸν κατάλογον.

— Τότε, λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ μὲ ἀκολουθήσητε εἰς τὸ γραφεῖον μου.

Ἀλλ' ἡ Γενεβιέβη δὲν εὗρεν οὐδαμοῦ τοῦ καταλόγου γεγραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ Μοντεβριάν. Τοῦτο οὐδαμῶς ἐξέπληξεν αὐτήν. Τὸ ἀνέμενεν. Ὁ Ροζὲν τὴν ἠρώτα διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ.

— Δὲν ἐλησμονήσατε κανένα, ὅλοι οἱ ἐργάται εἶνε ἐγγεγραμμένοι ἐδῶ;

— Βεβαίως, ἀπὸ τῶν μαθητευομένων μέχρι τῶν ὑποδιευθυντῶν.

— Καλῶς.

Καὶ ἡ Γενεβιέβη, ἐξελθοῦσα τοῦ γραφείου, διέτρεξεν ἐκ νέου τὰς αἰθούσας τοῦ ὑελουργείου.

— Ἐὰν ζητῆτε κανένα ὑελουργὸν, κυρία, εἶπεν ὁ Ροζὲν, ὅστις τὴν ἠκολούθει, δυνατὸν ν' ἀποτελῇ μέρος τῆς τάξεως τῶν ἐργατῶν, οἵτινες ἀρχίζουσι τὴν ἐργασίαν των ἀκριβῶς τὴν μεσημβρίαν.

Πράγματι, τοῦτο δὲν ἦτο ἀπίθανον. Ἡ Γενεβιέβη ἀπεφάσισε νὰ ἐπανέλθῃ.

Καὶ τῷ ὄντι, μετὰ μεσημβρίαν, μόνη πάντοτε— διότι δὲν εἶχε κρίνει εὔλογον ν' ἀνακοινώσῃ τι εἰς τὸν μπάρμπα Τρὲγκ πρὶν αἱ ὑπόνοιαί της βεβαιωθῶσιν— ἐπανῆλθε.

Μόλις εἰσήρχετο, καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ κατωφλοίου χωρὶς νὰ δύναται νὰ προχωρήσῃ. Ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον εἶχεν ἴδει τὴν προτεραίαν ἦτον ἐκεῖ, ἔμπροσθέν της, στρέφων αὐτῇ τὰ νῶτα, καὶ εἶχε τοὺς βραχίονάς του γυμνούς. Διῆλθε, καὶ ὅταν εὑρίσκετο πλέον μακρὰν αὐτοῦ, τὸν παρετήρησε κατὰ πρόσωπον. Ἵστατο ὁμοῦ μὲ ἕνα παῖδα, πλησίον τοῦ χωνευτηρίου, καὶ εἰργάζετο· καίτοι δὲ ἐφαίνετο ὡς μὴ παρατηρήσας τὴν κόμησσαν, ἐν τούτοις, κατεῖχετο ὑπὸ προφανοῦς συγκινήσεως, καθότι ἔπεσεν ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὸ σιδηροῦν ἐργαλεῖον, δι' οὗ ἀνεκίνει τὴν ἀναλελυμένην ἐντὸς τοῦ χωνευτηρίου ὕελον.

Ἡ κόμησσα τὸν παρετήρει διαρκῶς. Ἐκάθητο, καὶ ἀπήντα διά τινων φράσεων εἰς διαφόρους παρατηρήσεις τοῦ μπάρμπα Ἰωσήφ, ἀλλὰ πράγματι, ὅλη ἡ προσοχή της ἦτο συγκεκεντρωμένη ἐπὶ τοῦ ἐργάτου, οὗτινος ἤδη οἱ δάκτυλοι ἕτερον καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐσκοτίζοντο. Εἰς δευτέραν τινὰ κίνησιν, ὁ τύπος ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔμελλε νὰ χύσῃ τὸ φλέγον ὑγρὸν, ἀνετράπη, καὶ τὸ περιεχόμενον ἐξεχύθη. Τότε ἐκάθησεν ἐπί τινος ὑποποδίου καὶ ἔμεινεν ἀκίνητος.

Ὁ Ροζὲν τὸν ἐπλησίασε.

— Τί ἔχετε λοιπὸν, Ρούδεβεργ;... Μήπως εἴσθε ἀσθενής;... Δὲν ἐργάζεσθε καλὰ σήμερον... Μήπως ἐπίεστε πολὺ χθές;

Ὁ Ρούδεβεργ ἀνηγέρθη. Ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου του, καὶ ἀπήντησε λίαν χαμηλοφώνως, ὡς ἐὰν δὲν ἤθελε ν' ἀκουσθῇ παρὰ τρίτου προσώπου:

— Κύριε Ροζὲν, ἠξεύρετε καλὰ ὅτι δὲν μεταβαίνω ποτὲ εἰς τὸ οἰνοπωλεῖον... Εἶνε ἀληθὲς, ὑπῆρξα ἀδέξιος, ἀλλ' ἔχει τις καὶ τὰς ἡμέρας τῆς κακοτυχίας του...

— Καὶ σᾶς συμβαίνει αὐτὸ ἀκριβῶς, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Δέσποινα σᾶς παρατηρεῖ... Ἐμπρός, ὀλίγον περισσοτέραν ἐπιδεξιότητα!

— Δὲν ζητῶ τίποτε καλλίτερον, κύριε Ρέζον, εἶπεν ὁ ἐργάτης ταπεινῶς.

Ἡ φωνὴ αὕτη!... Πῶς τὴν ἤκουεν ἡ Γενεβιέβη! ... Ἠδύνατο ν' ἀμφιβάλλῃ ἐπὶ πλέον; Καὶ ποία ἄλλη φωνὴ τῇ εἶχεν εἴπει διὰ πρώτην φορὰν ὅτι ἠγαπᾶτο!... Τίς λοιπὸν τῇ εἶχεν εἴπει ὅτι ἦτο ὡραία, καὶ τῇ εἶχεν ὑποσχεθῆ ὅτι θὰ ἐγίνετο ἡ λατρευτοτέρα καὶ εὐτυχεστέρα τῶν γυναικῶν;... Τίς ἄλλος παρὰ ἡ φωνὴ αὕτη, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀκούσει. Μάλιστα, ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἀπεκάλει ἑαυτὸν Ρούδεβεργ ἦτο αὐτὸς ὁ Μοντεβριάν..

Ἤδη, ἠσθάνετο ἑαυτὴν ἀδύνατον, σχεδὸν ἑτοιμοθάνατον, ὅπως ἄλλοτε, καθ' ὃν χρόνον διήρχετο τὰς φοβερὰς ἀγωνίας. Ἡ καρδία της ἐλειποψύχει· καίτοι δὲ ἦτο ὀλίγα μόνον βήματα μακρὰν τῆς πύλης, ἠνεῳγμένης ὅλης, τῇ ἐφαίνετο ὅτι εἶχε νὰ διανύσῃ μέγιστον διάστημα ὅπως ἐξέλθῃ. Ἠγέρθη ὠχροτάτη.

— Ἔμεινα παραπολὺ ἔμπροσθεν τῶν καμίνων τούτων, εἶπε... Δότε μοι τὸν βραχίονά σας, κύριε Ρέζον.

Ὁ Διευθυντὴς προσέκλινεν εὐσεβάστως, καὶ τὴν συνώδευσε. Ὁ καθαρὸς ἀὴρ τὴν ὠφέλησε. Ἤρξατο διευθυνομένη πρὸς τὸ δάσος.

— Ἐὰν εἴσθε κουρασμένη, κυρία, νὰ στείλω ἕνα ἐργάτην νὰ ζητήσῃ τὴν ἁμαξάν σας.

— Ὄχι, ὄχι, εἶνε ἀνωφελές.

Καὶ μετὰ μακρὸν δισταγμόν:

— Τί λοιπὸν εἶνε ὁ ἐργάτης, τὸν ὁποῖον, ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι, ἀποκαλεῖτε Ρούδεβεργ;

— Εἶνε μόνον ἀπὸ ἓξ μηνῶν εἰς τὸ ὑελουργεῖον. Οὐδεὶς τὸν ἐγνώριζε. Δὲν κατάγεται ἐκ τοῦ τόπου. Καίτοι γάλλος, ἐμαθήτευσε, λέγει, ἐν Ἀμερικῇ... καὶ ἐξηκολούθησεν ἐν Ἰταλίᾳ, εἰς τοὺς καλλιτέρους οἴκους τῆς Βενετίας... Τὸ βιβλιαρίον του φέρει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Κανδιάνη, ἐπὶ τῆς μεγάλης δουρὸς τοῦ Τεστολίνη, ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Ἁγίου Μάρκου, καὶ τοῦ Μαρκέτου, ἐπὶ τῆς προκυμαίας τῶν Ἐσκλαβούνων. Αἱ ὑπογραφαὶ αὗται μᾶς εἶνε οἰκεῖαι. Καὶ ἐπειδὴ εἶνε δυσκολώτατον, ἂν οὐχὶ ἀδύνατον, εἰς τοὺς ξένους νὰ ἐργασθῶσιν εἰς τὰ ἐργοστάσια τῆς Βενετίας, τὸν ἐδέχθημεν μὲ ἀγκάλας ἀνοικτάς.

— Καὶ ἀπὸ ἓξ μηνῶν μένετε εὐχαριστημένοι;... Ὁ ἐργάτης οὗτος κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον μου, δὲν ἠξεύρω διατί... Εἰπῆτε μοι ὅτι περὶ αὐτοῦ γνωρίζετε...

— Δὲν εἶνε πολλά, κυρία. Ὁ Ρούδεβεργ εἶνε ἄγαμος, καὶ ζῇ μόνος. Εἶνε ὀλίγον ἀκοινώνητος, καὶ δὲν ἔχει πολλὰς σχέσεις μετὰ τῶν συντρόφων του. Ὡμίλησα πολλάκις μετ' αὐτοῦ καὶ ἐνόμισα ὅτι ἤκουσα ἐκ τοῦ στόματός του εἴς τινας περιστάσεις, ἐκφράσεις πολὺ ἀνωτέρας ἀναπτύξεως καὶ παιδείας παρ' ὅσην ἔχουσι συνήθως οἱ ἐργάται. Δὲν ἔχω εἴπωτε νὰ εἴπω κατ' αὐτοῦ. Εἶνε ἥσυχος, μελαγχολικὸς καὶ ἐργατικός, ἀλλ' οὐχὶ τόσον ἐπιδέξιος εἰς τὸ ἔργον του, λησμονῶν πολλάκις λεπτομερείας, τὰς ὁποίας ὤφειλε νὰ γινώσκῃ. Ἐν συντόμῳ, συνοψίζων τὰ κατ' αὐτόν, σᾶς λέγω, κυρία, ὅτι ὁ Ρούδεβεργ φαίνεται, ὅτι εἶνε ἄνθρωπος κοινωνικῆς τάξεως ἀνωτέρας ἐκείνης, ἣν σήμερον κατέχει. Ἐβέβαιωσε νὰ μάθῃ τὴν τέχνην του ἐν τάχει, καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι μετέρχεται αὐτὴν ἀπὸ ὀλιγίστου χρόνου. Μόλα ταῦτα, τὸν κρατῶ, διότι εἶνε τίμιος ἄνθρωπος, ἀλλὰ καθὼς ἴδετε, δὲν τῷ ἐμπιστεύομαι λεπτὰς ἐργασίας. Εἶνε φιλόρρων μεθ' ὅλου τοῦ κόσμου. Οἱ ἡμέτεροι ἐργάται εἶνε φιλόνεικοι, προσεπάθησαν νὰ εὕρωσιν ἀφορμὴν ἔριδος μετ' αὐτοῦ κατ' ἀρχὰς, ἐξ αἰτίας τῆς ἀπομονώσεως ἐν ᾗ ἔζει. Μόνοι οἱ αὐθαδέστεροι ἠσθάνθησαν, ὅτι ὁ Ρούδεβεργ ἔχει τὴν πυγμὴν βαρείαν. Ἐκτοτε τὸν σέβονται. Καὶ ἐπειδὴ εἶνε λίαν ἀβρόφρων, καὶ πάντοτε ἕτοιμος νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς περὶ αὐτὸν, θὰ καταντήσωσι νὰ τὸν ἀγαπῶσι. Ἰδοὺ τὸν, ἐξέρχεται τοῦ ἐργοστασίου... Δὲν μᾶς βλέπει ... Νομίζω ὅτι πάσχει ὀλίγον...

(ἀκολουθεῖ)

ΕΚΘΕΣΙΣ ΚΑΛΛΟΝΩΝ

ΕΙΣ ΤΑ ΟΛΥΜΠΙΑ

—

Βερολῖνον, τῇ 19)1 Ὀκτωβρίου 1888

Στεναγμὸς ἀνακουφίσεως

Ἀναγινώσκω ἐν τῇ φίλῃ «Ἀκροπόλει» τὰ τῆς προπαρασκευαζομένης ἑορτῆς τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος τοῦ βασιλέως Γεωργίου καὶ μανθάνω μετ' εὐχαριστήσεως τὰ μέτρα πάντα, ἅτινα ὁ φιλότιμος δῆμος Ἀθηναίων ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως σκέπτεται νὰ λάβῃ πρὸς ὅσον ἔνεστι μεγαλοπρεπεστέραν ἑορτασιν τῆς λήξεως τῆς πολυκυμάντου ταύτης, δι' ἀμφοτέρους, τό τε ἔθνος καὶ τὸν βασιλέα, πολιτικῆς περιόδου. Βεβαίως, ὁποιαδήποτε ἔκτακτα μέτρα καὶ ἂν ληφθῶσι, θὰ ἦνε πάντοτε ἀξία αὐτῶν ἡ ἑορτὴ αὕτη, καὶ ὁποιαδήποτε θυσία θὰ ἦνε κατωτέρα τῆς σημασίας, ἣν ἐνέχει ὁ σταθμὸς οὗτος ἐν τῇ πολιτικῇ σταδιοδρομίᾳ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Ὁ σταθμὸς αὐτὸς εἶνε ἓν μέγα ὡρ! ἀνακουφίσεως τοῦ τε ἔθνους καὶ τοῦ βασιλέως, τοῦ τελευταίου τοὐλάχιστον, διὰ τὰς ὕβρεις καὶ τὰς πικρίας, ἃς καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο ἐποτίσθη, ὡς ἀμοιβὴν τῆς ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἐργασίας του. Τὸ ὡφ τοῦτο τὸ ἔξω ἔθνος, ὀξυκερδέστερον ὑμῶν τῶν ἔσω, καὶ ἀπαθέστερον καὶ ἀμεροληπτότερον κρίνον τὰ πράγματα, τὸ ἐνέπειμψεν ἤδη καθ' ἑαυτὸ πολὺ πρότερον, καὶ ὑμεῖς, καιρὸς εἶνε τώρα νὰ δείξητε, ὅτι συναισθάνεσθε τὴν σημασίαν αὐτὴν καὶ ὅτι δὲν θέλετε φεισθῆ κανενὸς μέσου κατὰ τὴν περίστασιν αὐτὴν, πρὸς ὅσον οἷόν τε καταφανεστέραν ἐκδήλωσιν τοῦ συναισθήματος τούτου, καὶ ἐστὼ βέβαιοι, ὅτι ὁποιαδήποτε θυσία παρ' ὑμῶν προερχομένη καὶ ὁποιαδήποτε ἐκδήλωσις χαρᾶς, θέλει μόνον γηθοσύνως ἀντηχήσει ἐν τῇ καρδίᾳ σύμπαντος τοῦ ἑλληνισμοῦ.

Ἀναγινώσκω λοιπὸν μετ' εὐχαριστήσεως πάντα τὰ μέτρα, ἅτινα ἠρχίσατε ἤδη νὰ λαμβάνητε σεῖς οἱ φοβεροὶ Ἀθηναῖοι, καὶ τὰς θεατρικὰς παραστάσεις σας, καὶ τὸν φωτισμὸν τῶν οἰκιῶν καὶ τῶν καταστημάτων καὶ τὴν ἔκτακτον ἐξωραΐσιν τοῦ κλασικοῦ σας ἄστεως καὶ τὰ βεγγαλικὰ φῶτα καὶ τὰ πυροτεχνήματα, καὶ τὰς πολυειδεῖς ἐκθέσεις, καὶ τὴν δι' ἠλεκτρικοῦ φωτὸς φωταγώγησιν τῆς πόλεως καὶ ἰδίως τῶν κλασικῶν λόφων, καὶ τοῦ ἐνδόξου Παρθενῶνος, μετ' ἐκπλήξεως δὲ καὶ τὰς τεραστίας προσπαθείας, ἃς καταβάλλετε πρὸς πρόσκαιρον τοὐλάχιστον, διὰ βαρέων ἀλύσσεων, περιορισμὸν καὶ καθειρξιν τοῦ πολυκεφάλου σας δράκοντος, τοῦ ἀθανάτου λέγω **κονιορτοῦ**... Ὅλα ταῦτα τὰ ἀναγινώσκω, ἀλλ' ἀπορῶ πῶς, κοντὰ εἰς ὅλα ταῦτα κανεὶς σας δὲν ἐσκέφθη τὸ σπουδαιότερον πάντων, ἴσως διότι ἐπεφυλάσσετο εἰς ἐμὲ ἡ δόξα τῆς σκέψεως ταύτης· (*) τὴν ἔκθεσιν, διεθνῆ ἢ καὶ ἁπλῶς ἐθνικήν, τῆς... γυναικείας καλλονῆς! Ἐπὶ τέλους μία ἰδέα εἶνε καὶ αὐτή, καὶ θὰ ἐπιτρέψητε, πιστεύω, εἰς ἕνα ζωηρῶς ἐνδιαφερόμενον ἀλλοτε εἰς τὰ τοῦ Δήμου Ἀθηνῶν, νῦν δὲ ἀπόκληρον τῆς ἐπιρθόνου ταύτης μερίμνης, νὰ ἐκφέρῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν σπουδαίαν ταύτην ἐθνικὴν περίστασιν τὴν ἰδέαν του... Θὰ ἔσπευδον πολλοὶ πανταχόθεν...

Φαντάζομαι πλείονας τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν μου συνοφρυοῦντας αἴφνης τὸ πρόσωπον καὶ ἀνακράζοντας ἴσως: ὦ τὸν ἱερόσυλον! εἰ μή τι καὶ χεῖρον, μολονότι θὰ ἦτο παράδοξος ἡ ἔκπληξις των αὕτη, ἀφ' οὗ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τὸ εἶδος αὐτὸ τῶν ἐκθέσεων καλλιεργεῖται μετ' ἰδιαζούσης ἐπιμελείας νῦν ἐν Εὐρώπῃ καὶ μετ' ἐξαιρετικῆς καὶ προτιμήσεως. Ἀλλ' ἐλπίζω, ὅτι θὰ εὑρεθῶσι καί τινες, ὁσοιδήποτε, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀξιώσωσι προσοχῆς τινος τὴν ἰδέαν ταύτην καὶ θὰ σταματήσωσιν ἐπί τινα λεπτὰ ἐπ' αὐτῆς τὰς σκέψεις των, ἰδίως διότι εἶνε εὐνόητον ὅτι οἱασδήποτε προσπαθείας καὶ ἂν καταβάλλετε καὶ ὁσαδήποτε ἄλλα μέτρα καὶ ἂν λάβητε, ταῦτα πάντα θέλουσι βεβαίως μαρτυρήσει τὴν φιλοτιμίαν σας καὶ τὸν πατριωτισμόν σας καὶ τὴν εἰλικρινῆ σας... μετάνοιαν διὰ τὸ παρελθόν, ἀλλ' οὐδένα χαρακτῆρα ἑκτάκτου πρωτοτυπίας εἶνε δυνατὸν νὰ φέρωσιν ὅπως ἐρελκύσωσι τὴν συρροὴν ἐξαιρετικοῦ ὅλως κόσμου, οὔτε εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπερβῶσιν ὅ,τι καθ' ἑκάστην ἴσως κοινὴν ἑορτὴν γίνεται εἰς τὰς μεγαλουπόλεις τῆς Εὐρώπης καὶ εἰς αὐτὰς ἔτι τὰς μικροτέρας ἀλλὰ κομψὰς καὶ ἐπίσης κλασικὰς πόλεις τῆς Ἰταλίας. Βεβαίως, ἡ Ηνὺξ καὶ τὸ Θησεῖον καὶ αἱ Στῆλαι τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς καὶ τὸ μνημεῖον τοῦ Φιλοπάππου καὶ ὁ Λυκαβηττὸς καὶ αἱ φυλακαὶ τοῦ Σωκράτους καὶ τὰ ἀμφιθέατρα τοῦ Διονύσου καὶ τοῦ Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ καὶ οὐκ οἶδα τί ἄλλο, ἴσως δὲ καὶ ὁ Ὑμηττὸς καὶ ἡ Πεντέλη (δὲν γνωρίζω ἀκόμη ποῖα θὰ εἶνε τὰ θεῖα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ σας) πελαγίζοντα πάντα ὑπὸ βροχῆς λαμπροῦ ἁπλέτου ἠλεκτρικοῦ φωτὸς καὶ ἔχοντα ἐν μέσῳ αὐτῶν, ὡς ἡ πλειὰς ἥλιόν τινα, τὸν ἀθάνατον καὶ ὑπερήφανον Παρθενῶνα ἐπίσης ἀπαστράπτοντα καὶ ἐκφενδονίζοντα ἀκτῖνας ἀποτυφλούσας τὴν ὅρασιν, εἶνε θέαμα τόσῳ μεγαλοπρεπὲς καὶ ὑπέρλαμπρον, ὅσῳ μόνον ἐν Ἀθήναις εἶνε δυνατόν. Ἀλλὰ τὸ θέαμα τοῦτο, ὅσῳ λαμπρὸν καὶ σπάνιον καὶ ἂν ᾖναι, δὲν παύει μολοντοῦτο νὰ μετέχῃ ἰδίως κλασικισμοῦ καὶ δυνατὸν νὰ προσελκύσῃ ὅλους τοὺς κλασικοφίλους δασκάλους τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς, τῆς Ἀμερικῆς κα' τῆς Αὐστραλίας, οἱ ὁποῖοι ἄλλως τε τὰ εἶδον καὶ τὰ ἐπεσκέφθησαν καὶ τὰ ἐμελέτησαν τὰ μνημεῖα ταῦτα, θὰ ἐπεθύμουν δὲ ἴσως νὰ τὰ ἴδωσι φωτιζόμενα καὶ ὑπὸ ἠλεκτρικοῦ φωτός, ἀλλὰ ἡ χαρίεσσα φυλὴ τῶν Ἐκκεντρικῶν καὶ παραδόξων, τῶν **ben vivants** κατὰ τοὺς Γάλλους, τῶν ἐυνούντων μᾶλλον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἐπικούρου, ἢ τοῦ Πλάτωνος, τῶν μόνον διὰ τῆς παρουσίας αὐτῶν τρεπόντων εἰς φυγὴν τὴν δασκαλικὴν μελαγχολίαν καὶ διδόντων πτερὰ εἰς τὸ ἐν τοῖς θυλακίοις νυσταλέον χρῆμα, αὐτοὶ ὑπάρχει πολὺς φόβος ὅτι θὰ σᾶς διαφύγουν καὶ δὲν θὰ συλληφθῶσιν εἰς τὰ δίκτυα τῶν περὶ κλασικῶν παραστάσεων ἀγγελιῶν σας. Κοντὰ δὲ εἰς αὐτὸν τὸν συμφεροντολογικὸν λόγον, ὅστις εἶνε ὁ πρωτεύων πανταχοῦ καὶ παρὰ πᾶσι τοῖς εὖ φρονοῦσι καὶ τοῖς νοῦν ἔχουσιν ἐν παρομοίαις περιπτώσεσι, φαντάσθητε ἀφ' ἑτέρου ἐν μιᾷ διεθνεῖ ἐκθέσει τοῦ γυναικείου κάλλους, ἐν τῇ γνησίᾳ κοιτίδι οὐ μόναν τοῦ ἰδεώδους, ἀλλὰ καὶ τοῦ πραγματικοῦ καλοῦ, καὶ μεταξὺ πολλῶν ἄβρῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς ἀπογόνων τῆς Εὔας, ὡς δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θὰ ἔσπευδον πολλαὶ πανταχόθεν, αἴρουσαν αἴφνης τὸ βραβεῖον τῆς νίκης μελανόφθαλμόν τινα, Ἑλληνίδα τῆς ἐρατεινῆς Σμύρνης, ἥτις εἶνε βέβαιον ὅτι δὲν παράγει μόνον ξηρὰ σῦκα, ἢ καλλιπάρειόν τινα ξανθὴν τῆς, κατὰ τὸν ποιητήν, ὡς ὑακίνθου ὡραῖον ἄνθος μυροβολούσης εἰς τὰ πελάγη Ζακύνθου, ἢ δροσεράν τινα ἀπόγονον τῆς Ἠπειρώτιδος Φροσύνης ἥτις ἐμάλαξε τὰ ἀμάλακτα στήθη τῆς Ἠπειρωτικῆς τίγρεως, ἢ ἀδάμαντά τινα κάλλους ἐξ ἐκείνων αἵτινες δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ὅτι θὰ κρύπτωνται μέσα σὲ κανένα νησὶ ἀπ' ἐκείνας τὰς πολλὰς Σποράδας, εἰς ἃς οὐδὲν ἀδιάκριτον ὄμμα ἐθνολογικοῦ ἀναδιφητοῦ κατώρθωσε νὰ εἰσδύσῃ μέχρι τοῦδε! Δὲν νομίζετε, ὅτι θὰ ἦτον αὕτη ἡ μεγαλοπρεπεστέρα καὶ πειστικωτέρα τῶν διαμαρτυρήσεων ἃς ποτε Ἕλλην ἀπολογητὴς (ἂν καὶ δὲν ἐνθυμοῦμαι κανένα τοιοῦτον) ἀντέταξε κατὰ τῶν τόσων ῥλυκαριῶν τῶν Εὐρωπαίων ἐθνολόγων, τῶν ἐχόντων τὸ θράσος νὰ διαμαρτυρήσωσιν urbi et orbi τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν καταγωγὴν μεθ' ὅλας τὰς τρανὰς ἀποδείξεις, ἃς ἡ λήγουσα αὕτη περίοδος τοῦ νεαροῦ ἡμῶν πολιτικοῦ βίου παρέχει περὶ τοῦ ἀναμφισβητήτου γεγονότος, ὅτι ἔχομεν, ἂν ὄχι πάσας τὰς ἀρετάς, ἀλλὰ τοὐλάχιστον πάντα τὰ ἐλαττώματα τῶν ἐνδόξων προπατόρων μας;

***

Μετὰ τὴν ἐπιτυχῆ ταύτην ῥητορικήν μου, δέδοται μοι νὰ ἐλπίζω, ὅτι κατώρθωσα νὰ μεταπείσω ἕνα κἂν—εἶνε δυστυχῶς τόσον σπάνιοι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ οἱ εὖ φρονοῦντες καὶ νοῦν ἔχοντες ὑπὲρ τῆς ἰδέας μου—ὅστις νὰ μοὶ ἐπιδαψιλεύσῃ ἐν ἐλλείψει ἄλλου τινὸς, τοὐλάχιστον τὸν ἔπαινον καὶ τὸν θαυμασμόν του. Ἐγὼ ἐν τούτοις θέλω νὰ ᾖμαι εἰλικρινὴς, ὁμολογῶν ὅτι ἡ ἰδέα αὕτη δὲν εἶνε ἀποκλειστικὸν καὶ γνήσιον τέκνον τοῦ κρανίου μου, ἀλλὰ μοὶ ἐνεπνεύσθη ἁπλῶς ὅταν προχθὲς ἀνεγίνωσκα τὰ τῆς διεθνοῦς ἐκθέσεως τῆς γυναικείας καλλονῆς, τῆς λαβούσης χώραν ἐν τῇ πόλει **Σπᾶ** τοῦ Βελγίου. Ἡ πόλις αὕτη εἶνε μικρά, πολὺ μικρά, ὡς τὸ μονοσύλλαβον ὄνομά της, μόλις ἀριθμοῦσα 6,500 κατοίκους, ἀλλὰ τυχοῦσα ὑπὸ τῆς προνοίας τῆς ἐξαιρετικῆς εὐλογίας καὶ χάριτος, νὰ ἔχῃ τουτέστι μεταλλικὰ ὕδατα, ἄφθονον καθ' ἕκαστον ἔτος ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ προσελκύοντα κόσμον πανταχόθεν. Φαίνεται ὅτι τὸ ἄφθονον χρῆμα τὸ συρρέον ἑκάστοτε εἰς τὰ θυλάκια τῶν πανευδαιμόνων κατοίκων τῆς πανευδαιμόνος ταύτης πολίχνης, μετέβαλεν αὐτοὺς εἰς πολὺ πρακτικοὺς καὶ εὐφυεῖς ἀνθρώπους καὶ ὡσὰν νὰ μὴ ἤρκουν τὰ τόσον ἀκριβὰ πληρονόμενα νερά των, (ὄχι ὅμως καὶ τόσον ἀκριβὰ ὅσον τὰ ἰδικά σας) ἴδοὺ ὅτι ἐφαντάσθησαν ὅ,τι ἠδύναντο νὰ φαντασθῶσι πρακτικώτερον καὶ χαριέστερον πρὸς περισσοτέραν αὐτῶν δόξαν καὶ περισσοτέραν... ἀργυρολογίαν. Ἰδοὺ τί μοὶ γράφει ἕ κ τ α κ τ ό ς μου ἀνταποκριτὴς, τουτέστι εὐτυχὴς ὁίλος μου μεταβὰς ἐκεῖ ὅπως παραστῇ εἰς τὴν διανομὴν τοῦ δεκάκις χιλιοφράγκου βραβείου, καὶ τὸ ὁποῖον παραθέτω ὑμῖν ἐν ὅλῃ τῇ ἀζελείᾳ τοῦ ὕφους του:

«Ὁ τόπος βρίθει κόσμου, ὅλα τὰ ξενοδοχεῖα εἰσὶ κατειλημμένα ὑπὸ εὐθύμων ἀνθρώπων καὶ ἰδίως κυριῶν, αἵτινες ἔχουσι μακρύτερα μαλλιὰ παρὰ μυαλὰ, καὶ ὑπὸ κυρίων οἵτινες περισσοτέραν ἔχουσι δίψαν διὰ καμπανιτῶν παρ' ὅσην ὄρεξιν... πρὸς πληροφορίαν. Παράδοξος κόσμος! Παντοδαπῶν γενεῶν τυχοδιῶκται, κυρίαι φέρουσαι μόνον τὸ βαπτιστικὸν ὄνομα. εὔθυμοι Ἐπικούρειοι ἀπὸ εἴκοσι μέχρις ἑβδομήκοντα ἐτῶν, δεσποινίδες ἐκ τοῦ ἀπωτάτου ἐξωτερικοῦ ἔχουσαι πάντοτε πρόχειρόν τι δῶρον διὰ τὸν καθένα. Ὅλοι ἐδῶ ἦλθον εἴτε πρὸς διασκέδασιν εἴτε πρὸς κερδοσκοπίαν, ὁ δὲ μεταξὺ τῶν καλλονῶν διαγωνισμὸς παρέχει αὐτοῖς τὴν καταλληλοτέραν ἀφορμὴν ἣν ἠδύναντό ποτε νὰ ποθήσωσι. Αἱ δυστυχεῖς καλλοναί! Εἶνε τὸ ἀντικείμενον τόσων φιλοψύχων καὶ εἰρωνικῶν ὑπαινιγμῶν τὴν στιγμὴν ταύτην ἐν τῇ εὐθύμῳ καὶ κολυμβώσῃ ἐν τῷ καμπανίτῃ Σπᾶ! Καὶ πράγματι, οὔτε κατὰ ποιὸν οὔτε κατὰ ποσὸν ἐπιβάλλουσιν εἰς τοὺς ἄλλως τε δυσκόλους πραγματογνώμονας! Ἐὰν ἐγχώριόν τι φύλλον διηγεῖται τοῖς ἀναγνώσταις αὐτοῦ περὶ δ ι α κ ο σ ί ω ν διαγωνιζομένων, τοῦτο πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ὡς π ο ι η τ ι κὴ ἄ δ ε ι α. Πραγματικῶς μόνον τ ε σ σ α ρ ά κ ο ν τ α Κυρίαι προσῆλθον, ἐξ ὧν μ ό λ ις εἴκοσι ἐγένοντο δεκαὶ ἐν τῷ διαγωνισμῷ. Καὶ ἡ ἐπίλεκτος αὕτη εἰκοσὰς, τὸ ἄνθος αὐτὸ τοῦ ὡραίου φύλου — φεῦ! Οὔτε μία μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχει, πρὸ τῆς ὁποίας ἐρατεινός τις νεανίας ἐν ἐνθουσιώδει ἐκστάσει σταματῶν νὰ ἀνακράξῃ ὡς ποτὲ οἱ ἀρελεῖς Ἀχαιοὶ ὅταν εἶδον μακρόθεν ἐπὶ τοῦ πύργου τῆς Τροίας ἐμφανισθεῖσαν τὴν συμπατριώτιδά σου (ὁ ἀνταποκριτής μου εἶνε Γερμανός) Ἑλένην: Ὦ; ἔοικε θεᾷ! ὅπερ ἐστὶ μεθ' ἑρμηνευόμενον: αὐτὴ εἶνε καὶ καμμία ἄλλη ἐπὶ τῆς γῆς! Οὔτε μία, εἰς τὰς φλέβας τῆς ὁποίας νὰ κυκλοφορῇ καὶ ῥανὶς κἂν αἵματος ἐξ ἐκείνου τοῦ καὶ νεκροὺς ἀνασταίνοντος τῆς προμήτορος Ἀφροδίτης! Ἐάν ποτε ὁ Πάρις, ὁ περίφημος οὗτος γυναικογνώστης, ἐδίστασεν ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῆς λεπτῆς αὐτοῦ ἀποστολῆς, διότι ἑ κ ά σ τ η ἀπὸ τὰς πρὸ αὐτοῦ θεᾶς ἦτο καὶ ὡραιοτάτη, καὶ οἱ σύγχρονοι Πάριδες γυναικογνῶσται τῆς Σπᾶ θὰ διστάσωσι μὲ τὸ προταθὲν δέκα χιλιόφραγκον βραβεῖον, διότι οὐδ ε μ ί α ἀπὸ τὰς ἡμιθέας ταύτας εἶνε ἡ ὡραιοτάτη. Ὁ σύλλογος τῶν ἑλλανοδικῶν ἀπαρτίζεται ἐξ ὀκτωκαίδεκα κυρίων, τὸ πλεῖστον Γάλλων καὶ Ἄγγλων. Οὐδεὶς Γερμανὸς μεταξὺ αὐτῶν, οἱ πλεῖστοι τῶν κυρίων τούτων εἰσὶ «Κόμητες» καὶ «Βαρῶνοι», καὶ οἱ τίτλοι οὗτοι ἄλλως τε κυκλοφοροῦσι πολὺ ἐρθηνοὶ καὶ δωρεὰν μάλιστα τὰς ἡμέρας ταύτας ἐν Σπᾶ. Ποῦ οἱ κύριοι ἑλλανοδίκαι ἐποίησαν τὰς προκαταρκτικὰς πρὸς τὸ δυσχερὲς αὐτῶν ἐπάγγελμα σπουδάς, τοῦτο (ὡς ἄλλως τε καὶ ὅλα τὰ ἄλλα τὰ ἀφορῶντα τὸν παρελθόντα βίον τῶν κυρίων τούτων τῆς Σπαϊκῆς πελατείας) διατελεῖ ἐν τῷ σκότει. Ἄλλως τε, φαίνονται οἱ δῆθεν ἐξ εὐγενῶν ἔλκοντες τὸ γένος οὗτοι ὡραιογνῶσται, ὅτι καταβάλλουσι πάντα ζῆλον ὅπως συλλέξωσι τὰς πρὸς τὴν ἐτυμαγορίαν αὐτῶν ἀπαιτουμένας πρακτικὰς γνώσεις, τοὐλάχιστον εἰς ὁίλος μου διισχυρίζεται ὅτι συνέλαβεν ἐπ' αὐτοφώρῳ ἕνα ἐκ τῶν εἰρημένων ὀκταικαίδεκα πανισχύρων κριτῶν ἐν μυστικῇ συνδιαλέξει μετὰ μιᾶς ἐκ τῶν ὡ ρ α ι ο τ ά τ ω ν καὶ προτείνοντα 5,000 φράγκων δι' ἓν καὶ μόνον φίλημα. Καὶ βεβαίως, θὰ ἦσαν ἀνόητοι ἐὰν ἐκάθηντο καὶ ἐβασανίζοντο διὰ τὸν ἀέρα. Ἐκτὸς τούτου ὅμως, αἱ ὡραιότητες εἶνε αὐστηρῶς ἐγκεκαθειργμέναι ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ τῆς Εὐρώπης, καὶ ἀπαγορεύεται αὐταῖς νὰ ἴδωσί τινα ἄλλον (ὡς λέγουν) ἐκτὸς τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς. Περὶ τὰς 12 γευματίζουσι, περὶ τὰς 6 δειπνοῦσι καὶ εἶτα ἄρχεται ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Κ α ζ ί ν ο υ ἡ ἔκθεσις ὑπὸ τὸ φῶς τῶν κηρίων, διαρκοῦσα ἐπ' ὀλίγας ὥρας καὶ καταλήγουσα συνήθως εἰς ἑσπερίδα καὶ χορόν. Αἱ κυρίαι φέρουν τ ο υ α λ λ έ τ α ν περιπάτου. Ἡ τιμὴ τῆς εἰσόδου ἀνέρχεται μόνον εἰς 20 φράγκα, ἀντὶ τούτου ὅμως ἡ τιμὴ τῶν καμπανίτου εἶνε διπλασία. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν διαγωνιζομένων καλλονῶν εἶνε ἀνεπαρκὴς διὰ τὸν χορόν, ἡ Ἐπιτροπὴ ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς παντοῖα μέσα ὅπως αὐξήσῃ τὸν μικρὸν ὡραῖον στρατόν. Οὕτω π. χ. ἐνέδυσαν ἐν τάχει μὲ μέταξαν καὶ βελοῦδα τὴν ὑπηρέτριαν μιᾶς ἐκ τῶν διαγωνιζομένων καὶ συνανέμιξαν αὐτὴν μετὰ τῶν ἐπιλέκτων. Αἱ εἴκοσι καλλοναὶ τῆς Σπᾶ ἀνήκουσι τὸ πλεῖστον εἰς τὴν εὐτυχῆ τάξιν τῶν... γ ε υ θ ε ι σ ῶ ν ἤδη τὸν κ α ρ π ὸ ν τ ο ῦ ἐ π ι γ ε ί ο υ π α ρ α δ ε ί σ ο υ. Δύο ἀδελφαὶ Γαλλίδες, αἱ συγκαταλεγόμεναι μεταξὺ αὐτῶν, εἶνε ἄλλως τε τακτικαὶ θαμῶνες τῶν λαστρῶν τῆς Σπᾶ. Ἡ εὐσεβὴς Ἀλβιὼν ἀπέστειλε μόνον μίαν ὡραίαν,

(*) Σ. Σ. Νομίζ μεν ὅτι σᾶς προέλαβον ἄλλοι.

συνοδευομένην ὑπὸ τῆς μητρός της (τὴν ὀνομάζουν οὕτω ἐννοεῖται χάριν ἀστειότητος). Ἐπεφάνη καὶ μία Βερολινεία, ὡς λέγουν, ἀξιοσεβάστου καλλονῆς καὶ ἐπίσης ἔγγαμος, ἡ ὁποία ἐφαίνετο ἔχουσα ἐκ τῶν πρώτων δικαίωμα ἐπὶ τοῦ βραβείου, ἀλλὰ εὗρε λίαν πολυδάπανον καὶ ἀριστοκρατικὴν τὴν διαμονὴν ἐν Σπᾶ καὶ ἀνεχώρησεν ἀμέσως. Ἐν τούτοις, εὑρίσκονται πλεῖσται Γερμανίδες μεταξὺ τῶν εἴκοσι χαρίτων, ἐξ ὧν ἡ μία, ὡς λέγει, εἶνε σύζυγος ἀξιωματικοῦ. Ἐκ Φραγκφούρτης προσῆλθε μία ὡραία δεκαεπταέτις, ἡ ὁποία ἀναμφιβόλως εἰς τὴν μ α μ ᾶ καὶ εἰς τὸν π α π ᾶ δὲν ἀνεκοίνωσε τὸ μυστικὸν τοῦ ταξειδίου της, ἐν τούτοις ἀπεκρούσθη ὑπὸ τῶν αὐστηρῶν ἐνόρκων τῆς Σπᾶ. Ἐν τούτῳ ὅμως κατεδείχθη ἡ γενναιότης καὶ ἡ αὐταπάρνησις τῆς Ἐπιτροπῆς. ἡ ὁποία δὲν ἐφείσθη οὐδενὸς μέσου ὅπως περιποιηθῇ τὰς πρὸς συναγωνισμὸν προθύμως συρρευσάσας Κυρίας. Εἷς ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς μάλιστα ὑπεδέχθη τὴν εἰρημένην Φραγκφουρτιανὴν εἰς τὸν σταθμὸν καὶ ἐπεδαψίλευσεν αὐτῇ πλουσιοπαρόχως τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἔ κ τ α κ τ ο ν π ε ρ ι π ο ί η σ ι ν. Δὲν πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ εἰς οὐδένα νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν ὑπάρχει φιλοξενία ἐν Σπᾶ! Καὶ τῆς φιλοξενίας ταύτης ἀπολαύουν ἄλλως τε ἀρκούντως καὶ αὐτοὶ οἱ πολυπληθεῖς συρρεύσαντες ξένοι. Καθ' ἑκάστην χοροὶ καὶ ἑορταὶ καὶ πυροτεχνήματα εἰς μετριωτάτας τιμάς! Καὶ τόσον μᾶλλον, ὅσῳ ἐκτὸς τοῦ διαγωνισμοῦ τῶν γυναικείων κ α λ λ ο ν ῶ ν λαμβάνει χώραν ἐν Σπᾶ καὶ διαγωνισμὸς ἀ λ ό γ ω ν. καὶ δὲν εἶνε ὡς ἐκ τούτου διόλου παράδοξον τὸ ὑπό τινων διισχυριζόμενον, ὅτι ἐπρόκειτο νὰ γείνῃ καὶ διαγωνισμὸς σ κ ύ λ ω ν!» Ἰδοὺ ἀληθεῖς πρακτικοὶ ἄνθρωποι!

Ἐπρόκειτο νὰ κλείσω τὴν ἀλληλογραφίαν μου, ὅτε ἔλαβον καὶ δευτέραν ἐπιστολὴν τοῦ ἐκτάκτου ἀνταποκριτοῦ μου, ἐκθέτουσαν τὰ κατὰ τὴν διανομὴν τῶν βραβείων, τὴν λαβοῦσαν χώραν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Παρασκευήν. Ἐπειδὴ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐλάβετε ἤδη γνῶσιν αὐτῶν ἐκ τῶν ἐφημερίδων, διὰ τοῦτο περιορίζομαι νὰ σᾶς ἀναφέρω μόνον τὸ μέρος τῆς ἐπιστολῆς τὸ ἐκθέτον τὰ κατὰ τὴν Βιενναίαν Βέρθαν Στουκάρτ, Νο 2 τὴν λαβοῦσαν τὸ 500φραγκον γέρας, ἡλικίας 27 ἐτῶν. Ἡ κ. Στουκάρτ εἶνε ἡ σύζυγος ἑνὸς γκαρσῶν ἢ γ α ρ σ ί ο υ καφενείου, παραχωρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ τελευταίου τούτου εἰς τὰς εὐγενεῖς φροντίδας πλουσίου τινὸς Δὸν Ζουάν, ὁ ὁποῖος κατόπιν περιῆλθεν εἰς τὴν θέσιν νὰ καταγγείλῃ τὸν ἔντιμον σύζυγον ἐπὶ αἰσχροκερδείᾳ. Ὁ ἀξιότιμος γαρσίας τουτέστι, δὲν ἔπαυε σχεδὸν καθ' ἑκάστην ἀπαιτῶν ἀπὸ τοῦ φ ί λ ο υ τῆς συζύγου του ἀποζημιώσεις διὰ τὴν στέρησιν τοῦ ὡραίου ἡμίσεώς του, καὶ ἠκολούθησε μάλιστα τὸ ζεῦγος τῶν ἐρώτων μέχρι Τυρόλου, ἀπαιτῶν μέγα ποσὸν λόγῳ «ἀποχῆς», μολονότι εἰς οὐ μικρὰν ἀφαίμαξιν εἶχεν ἤδη ὑποβάλει τὸν ἀναπληρωτήν του. Ἐπὶ τέλους, ἠναγκάσθη ὁ δημονῶν οὗτος, νὰ ἐπικαλεσθῇ εἰς βοήθειαν τὰς δικαστικὰς ἀρχὰς τῆς Βιέννης, καὶ ὁ κ. γαρσίας συνελήφθη καὶ ἀπεστάλη εἰς τὰς φυλακάς, ὅπου ἐξησφάλισεν ἐκ [illegible] ἀποχὴν καὶ ἡσυχίαν εἰς τὸν εὐτυχῆ ἀντικαταστάτην του. Ἡ ὡραία Βέρθα ἀφίκετο χθὲς ἐκ Σπᾶ εἰς Βερολῖνον, πρόκειται δὲ νὰ συμβληθῇ μεθ' ἑνὸς γνωστοῦ ἐργολάβου θεατρικῶν παραστάσεων καὶ ἄλλων ἐπιχειρήσεων ἀντὶ ὑπερόγκου ποσοῦ, ὅπως περιέλθῃ μετ' αὐτοῦ τὰς μεγαλειτέρας πόλεις τῆς Γερμανίας ἐκτιθεμένη εἰς θέαν τοῦ κοινοῦ ἐπὶ... πληρωμῇ!

K. N.

Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑ

—

Ἂν ὄχι ἐκ πείρας, ἐξ ἀναγνώσεως ὅμως τοῦ ἀστυνομικοῦ δελτίου, γνωρίζουσι πάντες οἱ διερχόμενοι τὰς ἐφημερίδας, ὅτι ἡ μέθοδος τοῦ Παπᾶ, δὲν εἶνε μήτε ἀριθμητική, μήτε γλωσσομαθητικὴ μέθοδος, ἀλλὰ μία ἀπὸ τὰς πολυωνύμους λωποδυτικὰς μεθόδους, ἃς μεταχειρίζονται οἱ ἥρωες τῆς μελανῆς βίβλου τοῦ ὑπαστυνόμου κ. Κολοκοτρώνη, πρὸς ἀποστράγγισιν τῶν θυλακίων τῶν ἁπλουστέρων ξένων, οἵτινες, προσερχόμενοι ἔμπλεοι θαυμασμοῦ πρὸς τὰς ἀρχαιότητας, ἀπέρχονται ἐλαφρωμένοι πολλάκις τοῦ βαλαντίου των. Ἡ μέθοδος αὕτη πρό τινων μόνον ἐτῶν ἐγένετο γνωστὴ ἐνταῦθα. Ἐν Εὐρώπῃ πρὸ πολλοῦ λειτουργεῖ — ἐπειδὴ πρόκειται περὶ μεθόδου — ἐν μαθηματικῇ ἀκριβείᾳ. Ἐγὼ τοὐλάχιστον, πρὸ δεκαετίας ὑπέστην τὰς συνεπείας τῆς μεθόδου ταύτης.

Ἦτο Ἰούλιος τοῦ 1878· ἤμην ἔφηβος ἔτι, καὶ ἐταξείδευον πρώτην φορὰν μόνος. Εἶχον ἀσθενήσει, καὶ οἱ ἰατροὶ συνεβούλευσαν ταξείδιον, ὁ δὲ πρεσβύτερος ἀδελφός μου, θέσας δράκα χρυσῶν νομισμάτων ἐντὸς περικνημίδος, κατὰ παλαιὰν ἠπειρωτικὴν συνήθειαν, καὶ κρεμάσας αὐτὴν ἐν τῷ τραχήλῳ μου, μοὶ συνέστησε φρόνησιν καὶ μὲ ἐτοποθέτησεν ἐν τῇ ἀναχωρούσῃ διὰ Μόσχαν ἁμαξοστοιχίᾳ. Τὴν Μόσχαν πρώτην φορὰν ἐπεσκεπτόμην. Εἶχε λήξει τότε ὁ Ρωσσοτουρκικὸς πόλεμος, ἡ δὲ Ρωσσία εὑρίσκετο ἐν ἐξάψει εἰσέτι. Τὰ συντάγματα ἐπέστρεφον νικηφόρα, καὶ εἰς ὅλας τὰς ὁδούς, ὁπόθεν διηρχόμην, ἤκουον ᾀδόμενον τὸν ἐθνικὸν ὕμνον. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες, γέροντες καὶ παιδία, ὅλοι ἔψαλλον: «Δόξα εἰς τὴν Ρωσσίαν δόξα. Εἰς τὰ ὅπλα τῶν τέκνων της δόξα. Εἰς τοὺς πεσόντας ὑπὲρ τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ Τσάρου, δόξα». Καὶ ὄχι μόνον οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ τὰ ζῷα κατείχοντο ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πατριωτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, καὶ ἐδείκνυον περιέργους ψαλτικὰς διαθέσεις· ἰδίως, μουσικώτεροι ὅλων ἦσαν οἱ σκύλοι, οἵτινες μήτε ὀλίγοι, μήτε ἀκίνδυνοι εἶνε ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Ποῦ νὰ σωθῇ τις ἀπὸ τὸν ἐθνικὸν αὐτῶν ὕμνον. Ἐν τοῖς θεάτροις, ἐν τοῖς κήποις, ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐπαιάνιζον, ἔψαλλον, ἐτυμπάνιζον, ἐγαύγιζον τὸ μονότονον τοῦτο ᾆσμα. Ἐχρειάζετο πράγματι μεγάλη γενναιότης ἐκ μέρους μου, ἵνα ἴδω τὴν Μόσχαν ὑπὸ τοιοῦτον πατριωτικὸν κομπανιαμέντο. Ἐν τούτοις, μὲ τὸν πιστὸν καὶ ἐρυθροπάρειον ὁδηγὸν εἰς τὰς χεῖρας, ἔτρεχον πρὸς πᾶν ἀξιοθαύμαστον, ἀποφεύγων ὅλους τοὺς προσφερομένους

μοι μεθ' ὑποκλίσεως τ σ ι τ σ ε ρ ό ν α ς, οἵτινες — δὲν γνωρίζω διατί — μόνην τὴν διάθεσιν τοῦ ξυλίσματος παρήγαγον ἐν ἐμοί.

Ἐν Μόσχᾳ ἔφθασα τὴν ἑσπέραν καὶ κατῴκησα εἰς ἓν ἐκ τῶν δευτερευόντων ξενοδοχείων· τὴν ἐπομένην δὲ πρωΐαν ἤρχισα νὰ ἐπισκέπτωμαι τὴν πόλιν. Ἐπεθύμουν νὰ καταναλώσω ὅσῳ τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερα χρήματα, καὶ ἀνεζήτουν εἰς τὰς σελίδας τοῦ Μπέδεκερ, τὰς ἡμέρας καθ' ἃς ἡ εἴσοδος τῶν μουσείων καὶ τῶν ἀνακτόρων ἦτο ἐλευθέρα. Τὴν δευτέραν ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς μου ἡμέραν, ἱστάμενος παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ Μοσχόβα, ἐφυλλομέτρουν τὸν ὁδηγόν μου, ὅτε νεαρός κύριος, ξανθὸς καὶ μὲ μελανὸν ἐπενδύτην, μὲ ἐπλησίασεν, ὡσεὶ ἐπιθυμῶν νὰ πληροφορηθῇ τι παρ' ἐμοῦ.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε, δὲν ἔχω ὁδηγόν, ἐλπίζω δέ, ὅτι θὰ μοὶ κάμητε τὴν χάριν, νὰ μοὶ εἴπητε ἂν δύναμαι νὰ ἴδω σήμερον τὸ ἀνάκτορον τῶν θησαυρῶν.

Ὁ Μπέδεκερ δὲν ἔγραφε τίποτε περὶ τούτου, διό, ἀμφότεροι μετέβημεν πρὸς τὰ ἀνάκτορα ἵνα πληροφορηθῶμεν. Ἡ εἴσοδος δὲν ἐπετρέπετο τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ ἡτοιμαζόμην νὰ ἀποχαιρετίσω τὸν ξένον μου.

— Ἴδετε τὸν κώδωνα; μὲ ἐρωτᾷ αἴφνης.

— Ὄχι, μόλις προχθὲς ἔφθασα καὶ δὲν ἐπρόφθασα ἀκόμη.

— Τότε, ἂν μοὶ κάμνετε τὴν εὐχαρίστησιν, τὸν βλέπομεν μαζύ.

Συνεφώνησα ἀμέσως, καὶ ἐτράπημεν πρὸς τὸν κώδωνα· ἐφ' ὅσον δὲ ἐπροχωροῦμεν, τόσῳ ἐγνωριζόμεθα καλλίτερα. Μετ' ὀλίγον ἤμεθα φίλοι, ὡς νὰ ἐγνωριζόμεθα πρὸ πολλοῦ. Ὁ σύντροφός μου ἦτο γερμανικῆς καταγωγῆς, ἐκ Κρονστάδης καὶ ἐκαλεῖτο Μάϊερ. Ἦτο καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν ἀπειραρίθμων Μάϊερ, περὶ τῶν ὁποίων δὲν θυμοῦμαι τίς εἶπεν, ὅτι ἐξ ὅλων αὐτῶν, εἷς μόνον ἐγένετο περιώνυμος, καὶ αὐτὸς ἐκαλεῖτο οὐχὶ ἁπλῶς Μάϊερ, ἀλλὰ Μαϊγερμπεργ. Ὁ ξανθός μου Μάϊερ, μοὶ διηγήθη ἄπειρα πράγματα, ἵνα ἀποφύγωμεν δὲ τὸν καύσωνα, μοὶ ἐπρότεινε νὰ ἀνέλθωμεν τὸ διερχόμενον πλησίον μας λεωφορεῖον. Ἐν αὐτῷ προγάστωρ τις, μὲ μακρὸν πώγωνα καὶ λευκὴν ἐνδυμασίαν, ἥπλου ἐν μακαριότητι τὰ μέλη του, καταλαμβάνων τρεῖς περίπου θέσεις. Ὁ γενειοφόρος συνεπιβάτης μας δὲν ἤργησε νὰ μᾶς δώσῃ γνωριμίαν, καὶ νὰ ἀνοίξῃ ὁμιλίαν περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ τελευταίου ρωσσοτουρκικοῦ πολέμου. Ὁ ἥλιος ἐν τούτοις, φλογερώτερος τῶν λόγων τοῦ Μοσχοβίτου, μᾶς ἠνώχλει πλειότερον, καὶ τῇ προτάσει τοῦ πολυτίμου Μάϊερ, κατήλθομεν καὶ οἱ τρεῖς ἔν τινι παρακειμένῳ ζυθοπωλείῳ, οὗτινος ὁ θαλερὸς κηπίσκος προσεμειδία προκλητικώτατα.

Ἐκτὸς ἡμῶν, ἐν τῷ ζυθοπωλείῳ εὑρίσκοντο δύο ἔτι νέοι, οἵτινες ἔπινον ζύθον καὶ ἀνεμίγνυον παιγνιόχαρτα, καγχάζοντες ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ σύντροφοί μου διέταξαν ζύθον. Ὁ Μάϊερ ἐσιώπα, ὁ Μοσχοβίτης ἐξηκολούθει ἀναλύων τὴν συνθήκην τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, καὶ ἐγὼ ἀνεμιμνησκόμην τὴν μικρὰν ξανθὴν θαλαμηπόλον ἐν τῷ ξενοδοχείῳ, ἥτις μοὶ ἐμειδία τὴν προτεραίαν γλυκύτατα.

— Ἂν δὲν σᾶς ἀρέσῃ ἡ μ π ύ ρ α, νὰ πάρετε βότκα. Ἐδῶ βλέπεις δὲν εἰμποροῦμε νὰ ζήσωμεν χωρὶς βότκα.

— Βότκα; μήτε τὴν μυρουδιά της δὲν μπορῶ νὰ ὑποφέρω.

— Τότε ἀφοῦ δὲν πίνετε, χωρὶς ἄλλο θὰ παίζετε χαρτιά. Κάνουμε ἕνα πικέτο;

— Μήτε ἰδέαν ἔχω τῶν χαρτιῶν· εἰς τὸ σπῆτι μου δὲν εἶδα οὐδέποτε νὰ παίζουν, εἰς τὸ λύκειον κατόπιν μήτε ἤκουσα νὰ ὁμιλοῦν περὶ χαρτιῶν, καὶ σήμερον ἀκόμη τὰ ἀποτροπιάζομαι.

— Χά, χά! . . . ἐκάγχασεν ὁ παχύσαρκος σύντροφός μου. Ἔτσι αἴ; τοῦ λόγου σου λοιπὸν εἶσαι περισσότερον ἅγιος, ἀπὸ τὸν ἅγιον Μητροφάνην. Τὴν εὐχή σου λοιπόν, ὅσιε πάτερ. Μὰ φίλε μου, καὶ οἱ μοναχοὶ ἀκόμη παίζουν χαρτιά, καὶ πίνουν βότκα, αὐτοὶ μάλιστα πίνουν τὴν καλλιτέρα ἀπὸ ὅλους μας. Ἔπειτα, κάθε ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἔχῃ ἕνα πάθος, ἄλλως παύει νὰ εἶνε ἄνθρωπος. Ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω τοὺς ἀνθρώπους τοῦ εἴδους σας. Μὲ καταλαμβάνεις;

Δὲν ἐκατελάμβανα τίποτε ἀπὸ τὰς περὶ ἀνθρωπίνων παθῶν θεωρίας τοῦ πελωρίου συντρόφου μου, ὅστις, ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε ροφήσῃ τρεῖς φιάλας ζύθου καὶ ἤνοιγεν ἤδη καὶ τὴν τετάρτην. Ὁ Μάϊερ, ἐφ' ὅσον ἐξηκολούθει ἡ συνομιλία μας, ἐπλησίασε τοὺς παίζοντας νεανίας εἰς τὴν παρακειμένην τράπεζαν, ἔνθεν ἠκούοντο εὐθυμότατοι γέλωτες. Ἀμφότεροι ἐστρέψαμεν πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο. Εἷς ἐκ τῶν παικτῶν, νεαρὸς κομψευόμενος, μὲ μικροὺς ἀλλ' ἐκφραστικοὺς ὀφθαλμούς, παρατηρήσας ὅτι ἐβλέπομεν πρὸς αὐτόν, ἐξηκολούθει νὰ ὁμιλῇ βλέπων πότε πρὸς ἡμᾶς καὶ πότε πρὸς τὸν Μάϊερ, κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας του εἰσέτι τὰ παιγνιόχαρτα.

— Δὲν εἰμποροῦν νὰ ἐννοήσουν, εἶπεν, ὅτι τὸ παιγνίδι εἶνε ἁπλούστατον καὶ πολὺ εὔκολον. Παρατηρήσατε, παρακαλῶ, καὶ ὑμεῖς, καὶ χωρὶς νὰ ἀναμένῃ ἀπάντησίν μας ἐπλησίασε πρὸς τὴν ἡμετέραν τράπεζαν. Πέρνω τρία χαρτία, τὸν Ρῆγα· τὸ δύο καὶ τὸ ἑπτά, τοποθετῶ τὸ ἓν πλησίον τοῦ ἄλλου, ὑποχρεοῦσθε νὰ εὕρητε τὸν Ρῆγα, ἂν τὸν εὕρητε κερδίζετε, ἄλλως χάνετε. Καὶ ὁμιλῶν, ἐπεδείκνυεν ἡμῖν τὰ παιγνιόχαρτα καὶ τὰ ἐτοποθέτει ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ἀμφότεροι ἐδείξαμεν τὸ μεσαῖον παιγνιόχαρτον, ὅπερ ἦτο πράγματι ὁ Ρήγας.

— Βλέπετε τὸ παιγνίδι εἶνε ἁπλούστατον. Ἂν θέλετε παίζουμε μίαν μποτίλια μπύρα.

— Ἐμπρός, εἶπον, σκεπτόμενος, ὅτι δὲν ἦτο ἐπὶ τέλους ἔγκλημα ἡ ἐλαφρὰ αὕτη διασκέδασις, καὶ ἄκων ἀνεπόλησα μῦθόν τινα τοῦ Ναστρανδὶν Χόντζα. Τὰ παιγνιόχαρτα ἐστρώθησαν καὶ ἐγὼ ἐκέρδισα.

— Δύο μποτίλιες, εἶπεν.

— Ἐμπρός.

Τὴν φορὰν ταύτην ἔχασα, ἀλλ' ἐσκέφθην, ὅτι ἔπρεπε νὰ προσέξω πλειότερον.

— Πέντε ρούβλια εἶπεν ὁ κομψὸς κύριος.

— Ἄ! χρήματα ἐγὼ δὲν παίζω ποτέ.

— Δὲν βαρύνεσθε, ἐδῶ παίζουμε διὰ νὰ διασκεδάσωμεν, δὲν ἔχουμε κανὲν συμφέρον.

— Τὸ καταλαμβάνω, ἀλλ' εἶνε ἐναντίον τῶν ἀρχῶν μου.

— Ἀρχαὶ εἰς τὸ ταξεῖδι δὲν ὑπάρχουν· ἐμπρὸς δυόμισι ρούβλια.

— Παει. Ἐκέρδησα.

— Πέντε ρούβλια.

— Ἐμπρός. Ἐκέρδησα καὶ πάλιν.

— Δέκα ρούβλια.

Δὲν διεμαρτυρόμην πλέον, ἡ ἡδονὴ τοῦ πρώτου κέρδους εἰς τὴν ζωήν μου ἦτο ἀρκούντως ἰσχυρὰ, ὥστε νὰ παρασύρῃ τὰς ἀρχὰς περιοδεύοντος ἐφήβου. Τὰ παιγνιόχαρτα ἐτοποθετήθησαν, ἐγὼ δὲ τὴν φορὰν ταύτην δὲν ἐκατόρθωσα νὰ εὕρω τὸν Ρῆγα καὶ τὰ δέκα ρούβλια ἐπτερύγισαν.

Τὸ παιγνίδιον ἐξηκολούθει, ἐγὼ δὲ εἶχον ἀπολέσει ἤδη πλέον τῶν δέκα ρουβλίων. Εἰς τὰ θυλάκιά μου δὲ ἔφερον εἰσέτι ἑξήκοντα ρούβλια, καὶ ἀκαταμάχητος ἕλξις μὲ ἔσυρε πρὸς τὰ τρία παιγνιόχαρτα. Ἠσθανόμην, ὅτι ἔπρεπε νὰ κερδίσω τὰ ἀπολεσθέντα χρήματά μου.

— Δέκα ρούβλια, ἐφώνησεν εὐθύμως ὁ ξανθὸς μπαγκιέρης.

Χωρὶς νὰ προφέρω λέξιν, ἐτοποθέτησα τὰ δέκα ρούβλια ἐπὶ τῆς τραπέζης, μετὰ μίαν δὲ στιγμὴν καὶ τὰ χρήματα ἐκεῖνα ἐπῆγαν νὰ εὕρωσι τὰ πρῶτα.

Τρίβων τὸ μέτωπόν μου, προσέβλεψα τὸν Μαϊερ· καὶ οὗτος ἦτο καθηλωμένος εἰς τὴν παρακειμένην τράπεζαν, παίζων μετὰ τοῦ ἑτέρου νεανίου. Εἶχε καὶ οὗτος ἀπολέσει πλέον τῶν τεσσαράκοντα ρουβλίων. Μετὰ τρία τέσσαρα παιγνίδια καὶ τὰ ἑξήκοντα ρούβλια ἐγκατέλειψαν ἀνεπιστρεπτεὶ τὰ θυλάκιά μου. Ἐπὶ μίαν στιγμὴν ὑπέλαμψεν ἀκτὶς ἐλπίδος εἶχον κερδίσει ἓν ναπολεόνιον, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀπωλεσα καὶ τοῦτο. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην κατειχόμην ὑπὸ ὅλως ἀγνώστων συγκινήσεων. Ἡ καρδία μου ἔπαλλεν ἰσχυρῶς καὶ ἡ κεφαλή μου ἦτο ἐντελῶς ἐσκοτισμένη. Αἱ δυνάμεις μου εἶχον παραλύσει καὶ ἡ φωνή μου ὑπέτρεμεν. Εὑρισκόμην ἐν ἐντελεῖ ἐκνευρισμῷ. Χάος ἠνοίγετο ἐνώπιόν μου, ὅπερ μόλις ἠδυνάμην νὰ τὸ ἐννοήσω. Εἶχον ἀπωλέσει τὰ χρήματά μου, ἀλλ' ἐξηκολούθουν νὰ παραμένω σκεπτόμενος ἀκόμη, πῶς ἠδυνάμην νὰ κερδήσω τὰ ἀπολεσθέντα ρούβλιά μου.

— Ἐν ναπολεόνι, ἐφώνησεν ἐκ νέου.

— Δὲν ἔχω πλέον χρήματα.

— Δὲν πειραζει, ἔχετε τὸ ὡρολόγιόν σας.

— Τὸ ὡρολόγιόν μου; Ἄ! αὐτὸ δὲν τὸ παίζω, εἶνε ἐνθύμιον.

Ἔφερον τότε μικρὸν γυναικεῖον ὡρολόγιον ὅπερ ἔφερε πάντοτε ἡ μήτηρ μου καὶ μοὶ τὸ ἐδώρησεν ὅτε ἐγκατέλιπον τὴν Ἑλλάδα.

— Δὲν ἔχει νὰ πάθῃ τίποτε τὸ ὡρολόγιόν σας. Σᾶς τὸ ἐπιστρέφω ἅμα μοὶ δώσητε τὰ χρήματα, τὸ κρατῶ μόνον ὡς ἐνέχυρον.

Ἤρχισα νὰ κυμαίνωμαι καὶ δὲν ἐγνώριζον τί ἔπρεπε νὰ πράξω, ὅτε εἰς βοήθειάν μου ἦλθεν ὁ χονδρὸς Μοσχοβίτης.

— Μὴ παίζῃς πλέον, παιδί μου. Πᾶμε νὰ φύγωμεν.

Ποῦ ἠδυνάμην νὰ ἀποσπασθῶ τῆς τραπέζης. Πρὸς στιγμὴν, ἐκινήθην νὰ φύγω, ἔλαβον τὸν πῖλον μου, ἀλλὰ ἔμεινα καὶ πάλιν. Ὁ Μαϊερ εἶχε χάσει μεγάλα μεγάλα ποσὰ καὶ μοὶ ἐζήτει δάνειον ὀλίγων ρουβλίων· δυστυχῶς καὶ ἐγὼ εὑρίσκομαι εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, μὴ δυνάμενος νὰ τῷ φανῶ χρήσιμος.

— Αἱ λοιπὸν, τί ἀποφασίζετε; Πηγαίνω τὸ ὡρολόγι σας μὲ 50 ρούβλια καὶ οὕτως, ἢ μοῦ πέρνετε ὅ,τι ἐχάσατε ἢ κρατῶ ἐνέχυρον τὸ ὡρολόγι διὰ 50 ρούβλια. Καὶ λέγων ταῦτα, ἔθεσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης τὰ παιγνιόχαρτα. Ὁ Ρῆγας εὑρίσκετο πρὸς τὰ δεξιά. Τὰ παιγνιόχαρτα ἀνελίχθησαν ἐκ νέου χωρὶς ἄλλο ἐσκεπτόμην ὁ Ρῆγας εὑρίσκετο εἰς τὸ μέσον. Ἔστρεψα τὸ μεσαῖον παιγνιόχαρτον· ἦτο τὸ ἑπτά. Ἡ καρδία μου συνετρίβετο καὶ ἡ χεὶρ μου ὑποτρέμουσα, ἐξήγαγε τὸ μητρικὸν ἐνθύμιον, ὁ ξανθὸς παίκτης μοὶ ἔδωσε τὴν διεύθυνσίν του γεγραμμένην διὰ μολυβδίδος. Ὁ Μαϊερ δὲν ἐφαίνετο πλέον ἐκεῖ. Τὴν τελευταίαν φορὰν καθ' ἣν τὸν εἶδον, ἤκουσα νὰ λέγῃ, ὅτι ἔμεινε χωρὶς λεπτὸν καὶ μὲ ἀρκετὸν χρέος. Ἔκτοτε δὲν ἐνθυμοῦμαι τί ἀπέγεινεν. Ἐξῆλθον μετὰ τοῦ χονδροῦ μου Μοσχοβίτου, καὶ ἐβάδισα μετ' αὐτοῦ ἀρκετὴν ὥραν Ἐπὶ πολὺ δὲν ἠδυνάμην νὰ συνέλθω καὶ δὲν ἐνόουν ἀκριβῶς πῶς περιῆλθον εἰς τοιοῦτο σημεῖον, ὥστε νὰ παίξω καὶ τὸ ὡρολόγιόν μου. Ἐν μέσῳ δὲ τῆς δυσθυμίας, ἥτις μὲ κατέλαβε, μόνη παρηγορία μοὶ ἀπέμεινεν ἡ ἐλπὶς, ὅτι ἠδυνάμην νὰ λάβω τὴν ἐπομένην τὸ μικρὸν χρυσοῦν ὡρολόγιόν μου Καὶ αὕτη ὅμως τάχιστα διελύθη.

Ὅτε διηγήθην εἰς τὸν ξενοδόχον μου τὸ συμβὰν, οὗτος μειδιῶν, μοὶ εἶπεν:

— Ὦ, φίλε μου, ἐνεπέσατε εἰς λωποδύτας. Ξεύρετε, ἐνταῦθα ὑπάρχουσιν ἐν ἀφθονίᾳ αἱ συμμορίαι αὗται, λωποδυτοῦσαι τοὺς ξένους, οἵτινες ἀγνοοῦσι τὴν ὕπαρξίν των, πάντοτε δὲ σχεδὸν μεταχειρίζονται τὸ γνωστὸν γερμανικὸν παιγνίδιον Κιουμπλάτσεν.

— Λέγετε περὶ αὐτῶν τῶν κυρίων, μεθ' ὧν ἐπαίξαμε ἐγὼ καὶ ὁ Μαϊερ;

— Βέβαια, ἀπεκρίθη ὁ ξενοδόχος μου, ἀκόμη καὶ περὶ τοῦ ἄλλου τοῦ χονδροῦ κυρίου· ὅλοι αὐτοὶ εἶνε μία συμμορία, καὶ ὁ κύριος Μαϊερ, καὶ αὐτοὶ εἶνε ἀπὸ τοὺς παστρικοὺς τούτους. Νὰ μὴ λάβητε τὸν κόπον νὰ ζητήσητε τὸ ὡρολόγιόν σας. Ἡ διεύθυνσις τὴν ὁποίαν σᾶς ἔδωσεν εἶνε ψευδής.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς λέσχης καὶ παρατήρουν τὰς εἰκόνας. Κύριός τις καὶ πάλιν μὲ ἐπλησίασεν καὶ μοὶ ἐζήτησε πληροφορίας. Δὲν γνωρίζω ἂν ἦτο καὶ οὗτος λωποδύτης τῆς μεθόδου τοῦ Παπᾶ, ἀλλ' ἀντὶ ἀπαντήσεως ἔσπευσα νὰ ἀπομακρυνθῶ τῆς θέσεως, ἐν ᾗ διέμενεν.

Εἰς τὴν Μόσχαν ἔμεινα μίαν ἑβδομάδα ἔτι, ἀλλὰ δὲν μοὶ ἔτυχε νὰ συναντηθῶ μὲ τὰ περίφημα αὐτὰ ὑποκείμενα Εἰς ἀνάμνησιν δὲ τῆς πρώτης μας γνωριμίας, ἔφερον κατὰ τὴν ἀναχώρησίν μου νέον, ἀλλὰ ἀργυροῦν ἤδη ὡρολόγιον.....

Ἡ μικρὰ αὐτὴ ἱστορία, μοὶ ἐπανέρχεται πάντοτε εἰς τὴν μνήμην, ὁσάκις ἀναγινώσκω ἐν τῷ ἀστυνομικῷ δελτίῳ πράξεις ἀναφερομένας εἰς τὴν μέθοδον τοῦ Παπᾶ. Τελευταίως δὲ, ὅτε ταξειδεύων ἐν τῷ Εὐβοϊκῷ κόλπῳ, εἶδον πλατύζωνον καὶ ρυπαρὸν λωποδύτην, διὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου, ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ κλέπτοντα τὰ κέρματα ἀφελῶν τινων φουστανελλοφόρων, ἐσυλλογίσθην, ὅτι ἀρκετὰ θὰ ἐπροωδεύσαμεν ἔκτοτε, ἀφοῦ ἡ μέθοδος, ἀνεμίχθη μετὰ τῶν ἱερατικῶν ράσων καὶ τόσον ἐλευθέρως γενενεύεται.

ΘΕΟΔ. ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΗΣ

Η ΑΝΔΡΕΙΑ
ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΟΝ ΒΟΛΣΛΕΥ

—

Ὁ στρατηγὸς Βόλσλεῦ ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἐν τινι ἀγγλικῷ περιοδικῷ μίαν μελέτην περὶ ἀνδρείας, εἰς τὴν ὁποίαν δίδει ὁρισμὸν ἀρκούντως παράδοξον· τὴν ἀποκαλεῖ τὸ ἰσοδύνομον τῆς ἐντελοῦς ὑγείας.

«Ἡ πεῖρα μ' ἐδίδαξε, προσθέτει ὑποστηρίζων τὸν ὁρισμὸν τοῦτον, ὅτι ἡ ἀνωτέρας περιωπῆς ἀνδρεία γενικῶς συνοδεύεται ὑπὸ ὅρων ὑγιεινῶν ἐντελῶς εὐχαρίστων. Ἐννοεῖται βεβαίως, ὅτι ἀπαντῶσι καὶ ἀσθενεῖς ἢ ὑποχονδριακοί, οἵτινες εἰσὶν ἥρωες Ὀλίγοι ἄνδρες ἐπεδείξαντο γενναιότητα φυσικὴν καὶ ἠθικὴν, ὅσην ὁ βασιλεὺς Γουλιέλμος ὁ Γ', ἐν τούτοις, ὁ βίος αὐτοῦ ὁλόκληρος ὑπῆρξε μακρὰ πάλη μεταξὺ θελήσεως ἀδαμάστου καὶ ὀργανισμοῦ ἐξηντλημένου.

Ἡ κυρία ἀνάλυσις τῆς ἀνδρείας, ἐξακολουθεῖ ὁ στρατηγὸς, θὰ ἦτο ψυχολογικὴ ἐπιχείρησις, πρὸ τῆς ὁποίας ὑποχωρῶ. Θὰ ἀρκεσθῶ νὰ σημειώσω γεγονότα τινὰ, προερχόμενα ἐξ ἰδίων μου παρατηρήσεων, σημειῶν ἐν πρώτοις, ὅτι ἡ ἀνδρεία τοῦ στρατιώτου εἶνέ τι ὅλως διάφορον τῆς ἐπιδεικτικῆς γενναιότητος, ἥτις ἀπαντᾷ συχνάκις ἐν τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ. Εἰς ἀγροῖκος, ὅστις ποτὲ δὲν ὑποχωρεῖ εἰς τὴν πυγμαχίαν, εἰς μονομάχος, ὅστις εἰκοσάκις ἀντεμετώπισε καθ' ὅλους τοὺς τύπους τὸ πῦρ τοῦ ἀντιπάλου του, δύνανται κάλλιστα νὰ δείξωσιν αἰχρὰν δειλίαν ἀπέναντι τῶν συριζουσῶν σφαιρῶν, εἰς σοβαρὰν καὶ ἀληθῆ μάχην. Οἱ ἥρωες πολὺ σπανίως εἰσὶ κατασκευασμένοι ἐκ τοῦ ὑφάσματος τούτου, διότι ἡ ματαιοδοξία μόνη ὑποστηρίζει τοὺς τοιούτους ἐν τῇ πλαστῇ γενναιότητι αὐτῶν. Ἀφαιρέσατε τὸ πλαίσιον τοῦτο, καὶ ὅλη των ἡ ἀνδρεία κατορρέει ἐν ἀκαρεῖ. Ἐνθυμοῦμαι ἕνα ἀξιωματικὸν ὑπαγόμενον εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην, τὸν ὁποῖον συχνὰ εἶδον θαυμασίως διατηροῦντα τὴν ψυχραιμίαν του ὑπὸ τὸ πῦρ. Ἦτο μάλιστα εὔθυμος σύντροφος ἐν τῷ μέσῳ τῶν συνήθων κινδύνων τοῦ πολέμου, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἔχῃ θεατάς. Ἀλλὰ μίαν νύκτα ὡρίσθη νὰ διευθύνῃ ἔφοδον ἐκ τῶν κινδυνωδεστέρων. Ἡ ἐπιχείρησις δὲν ἐπέτυχε καὶ αἱ ζημίαι ἡμῶν ὑπῆρξαν μέγισται. Μοὶ εἶπον, ὅτι ὁ ρηθεὶς ἀξιωματικὸς ἦτο μεταξὺ τῶν νεκρῶν. Ὅτε τὰ πτώματα μετεκομίσθησαν, μετέβην ὅπως παρεστῶ εἰς τὴν κηδείαν του, ὅτε τὸν συνήντησα κάλλιστα ἔχοντα, καὶ ὑγιέστατον. Μοὶ διηγήθη μετὰ χαρᾶς, ὅτι χάρις εἰς τὸ νυκτερινὸν σκότος, ἠδυνήθη νὰ διαφύγῃ τὸν ἐχθρὸν καὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰς τάξεις ἡμῶν. Ἐν τούτοις, ἔτη τινὰ βραδύτερον ἔμαθον τὴν ἀλήθειαν κατὰ τρόπον μὴ ὑποκείμενον εἰς ἀμφιβολίαν. Ὁ παλληλαράς μου, εἶχεν ἀπλούσταται ἐγκαταλείψει τοὺς ἄνδρας του, διὰ νὰ χωθῇ ἐντὸς λόχμης. Ἦτο ἐκ τῶν ἀνδρείων ἐκείνων, οἵτινες ἔχουσιν ἀνάγκην τοῦ φωτὸς τῆς ἡμέρας καὶ τῆς δημοσιότητος, ὅπως ὑποκριθῶσι τὸν ἥρωα.

Συνήντησα συχνάκις ἀνθρώπους ἀδυνάτους καὶ ἄνευ ψυχικῆς ἐνεργητικότητος, οἵτινες εἰλικρινῶς ἐπεθύμουν νὰ εἶνε γενναῖοι, καὶ τοὺς ὁποίους εἰς δαίμων ἔζωθεν πάντοτε εἰς ταραχὰς, διὰ τὰς ὁποίας δὲν ἦσαν πλασμένοι. Οἱ τοιοῦτοι εἰσὶν ἱκανοὶ νὰ καταστρώσωσι σχέδια ἅτινα δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ φέρωσιν εἰς πέρας, καὶ μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς αὐταπαντῶνται· ἔπειτα, αἰφνιδίως ἡ γενναιότης τοὺς ἐγκαταλείπει, καὶ τρέπονται εἰς φυγήν.

Ἀξιομνημόνευτον παράδειγμα τοὺς εἴδους τούτου εἶνε ὁ λόρδος Φραίζ δὲ Οὐέρκ, ὅστις κατέστρωσε τὸ σχέδιον τῆς περιστροφικῆς αὐτοῦ κινήσεως κατὰ τὴν μάχην τῆς Σεδγεμούρ. Μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς συναντήσεως μετὰ τῶν βασιλικῶν στρατευμάτων, τὰ πάντα ἔβαινον κάλλιστα. Ἀλλὰ τῆς στιγμῆς τῆς ἐνεργείας ἐπιστάσης, κορασιον δεκαπέντε ἐτῶν θὰ ἐδείκνυε περισσοτέραν αὐτοῦ ψυχραιμίαν. Καὶ ἐν τούτοις, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δίωκει τὴν τολμηροτέραν ἐπανάστασιν, ἥτις ἔμελλεν ἐξάπαντος νὰ τὸν ὁδηγήσῃ, ἢ εἰς τὸν θριαμβον ἢ εἰς τὴν ἀγχόνην!

Ὑπάρχουσιν ἐπίσης καὶ ἄνθρωποι, οἵτινες στεροῦνται μὲν φυσικοῦ θάρρους, ἀλλὰ διὰ τῆς θελήσεως καὶ τῆς βίας ἐπιβάλλουσιν εἰς ἑαυτοὺς ἀνδρείαν τεχνιτὴν, ἐπειδὴ ἀπαιτεῖ τοιαύτην ἡ φιλοδοξία των. Τῇ ἀληθείᾳ, ὁ στρατιώτης ὁρμεμφύτως πᾶν ἄλλο ἀγαπᾷ, παρὰ νὰ ἀκολουθῇ εἰς τὸν κίνδυνον τοὺς ἀρχηγούς του. Ἀλλ' ἡ ὑπερηφανεια εἶνε τόσον ἰσχυρὰ παρ' αὐτῷ, ὥστε κατορθοῖ νὰ δαμάζῃ τὴν δειλίαν του. Δι' ὁποίων ἐνδομύχων βασάνων θὰ διέρχωνται οἱ δυστυχεῖς οὗτοι ἄνθρωποι!

Καὶ ἐνταῦθα τίθεται τὸ ἑξῆς ζήτημα· Ποῖος εἶνε ἄξιος πλείονος σεβασμοῦ, ὁ δαμάσας τοιουτοτρόπως τὰ ἀγενῆ του ἐνστικτα, ἢ ὁ γεννηθεὶς ἐκ φύσεως ἀνδρεῖος καὶ ὁρμῶν πρὸς τὰ πρόσω ἄνευ οὐδεμιᾶς δυσκολίας, ἄνευ οὐδενὸς ἀγῶνος; Ὁποιαδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἡ ἀπάντησις, δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ καμμία ἀντίρρησις ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἐλκυστικώτερον τῶν δύο χαρακτήρων. Δύνασαι νὰ σέβησαι τὸν πρῶτον, ἀλλ' ἐξ ἐμφύτου φέρεσαι πρὸς τὸν δεύτερον.

Δὲν ὑπάρχει τίποτε περιεργότερον τῆς μελέτης

τῶν παροδικῶν πανικῶν, εἰς οὓς ὁλόκληρα στρατεύματα ὑπόκεινται ἐνώπιον τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ πανικοὶ οὗτοι συμβαίνουσι συνήθως τὰς νύκτας. Ἰδὸν ὁλόκληρον μεραρχίαν περιελθοῦσαν εἰς παράφρονα φόβον, διότι ἐφυπνίσθη αἰφνιδίως, καὶ δραξαμένην τῶν ὅπλων, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀνάγκης.»

Ὁ στρατηγὸς Βόλσλεῦ ἀναμριβόλως ὑπαινίσσεται τὸ ἐπεισόδιον τὸ λαβὸν χώραν ἐν Τέλελ-Κεβίρ, περὶ τοῦ ὁποίου αἱ ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες ἐτήρησαν πλήρη σιγήν, ὅπερ ὅμως οὐχ ἧττον δὲν ἐλησμονήθη. Ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται εἶχον συμπλακῆ μεταξύ των, ἐκλαμβάνοντες ἀλλήλους ὡς ἐχθροί, καὶ ἀλληλοκτονία φοβερὰ ἐγένετο ἐπὶ πολλὴν ὥραν. Εἷς βραχὺς καὶ παχὺς ἀξιωματικός, εἰς τόσην σύγχυσιν εἶχε περιέλθει, ὥστε ἐπυροβόλησε διὰ τοῦ πιστολίου του κατὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ποδός, ὃν ἐξελάμβανεν ὡς ἐχθρόν.

«Ἕκαστον ἔθνος, ἐξακολουθεῖ ὁ στρατηγὸς Βόλσλεῦ, ἔχει ἰδίαν μορφὴν ἀνδρείας. Ὁ ὁρμητικὸς γάλλος, ἱκανὸς νὰ διαπράξῃ ὅλους τοὺς ἡρωϊσμοὺς ἐν ὅσῳ τὰ πάντα βαίνουσι κατὰ τὰς εὐχάς αὐτοῦ, μάχεται κακῶς, ὅταν ἡ ἥττα φαίνεται πιθανή. Ὁ πιστὸς καὶ εὐπειθὴς, ἀλλ' ἀμαθὴς ρῶσσος στρατιώτης, δεικνύει ἐπιμονὴν ἥτις ὁμοιάζει πολὺ τὴν τοῦ ἄγγλου. Ὑποφέρει τὰς στερήσεις καὶ τοὺς κόπους μετ' ἀξιοθαυμάστου ἐγκαρτερήσεως. Μεταξὺ τῶν μεγάλων εὐρωπαϊκῶν στρατῶν δὲν ὑπάρχει κανεὶς, τοῦ ὁποίου τὰ στοιχεῖα νὰ δύνανται νὰ παραβληθῶσι πρὸς ἐκεῖνα, ἐξ ὧν συνίσταται ὁ στρατὸς τοῦ Σουλτάνου. Ἡ ἀνατροφή, οἱ νόμοι, τὰ ἔθιμα, καὶ πρὸ πάντων ἡ θρησκεία, καθιστῶσι τὸν τοῦρκον τὸν φοβερώτερον τῶν ἀντιπάλων.

Ἤκουσα συχνὰ νὰ λέγωσιν, ὅτι οἱ μικρόσωμοι ἄνδρες εἶνε θαρραλεώτεροι τῶν μεγαλοσώμων. Ὅ,τι δύναμαι νὰ βεβαιώσω, εἶνε, ὅτι εἷς τῶν ἀνδρειοτέρων ἀνθρώπων ὅσους ἐγνώρισα, εἷς τῶν μᾶλλον ἀδιαφόρων πρὸς τοὺς κινδύνους, εἶχεν ἀνάστημα ἐξ ποδῶν. Ποτὲ δὲν ἔκαμε μίαν κίνησιν, ὅπως ἀποφύγῃ μίαν σφαῖραν. Μίαν νύκτα ἦτο ἔφιππος, κάτωθεν πυρὸς φοβεροῦ εἶχον νὰ τῷ ἀνακοινώσω κάτι, καὶ ὁμιλῶν αὐτῷ, ἔθηκα τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τῆς κνήμης του. Ἐποίησε μικρὰν κίνησιν, καὶ μοὶ εἶπε μετὰ γαλήνης:

«Προσεχε, ἀγαπητέ, διότι ἁρπαξα μίαν σφαῖραν εἰς τὸν μηρόν».

Μεθ' ἡ συνδιάλεξις ἐξηκολούθησεν, ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ κεντήματος βελόνης. Ἦτο ὁ ἀντιστράτηγος Γερκλδος Γράχαμ.

Καὶ ἓν ἀνέκδοτον, διὰ νὰ τελειώσωμεν. Πρόκειται περὶ τοῦ Ἄγγλου στρατηγοῦ, ὅστις, μέλλων νὰ προσβάλῃ τὸ Κάδιξ, ἔλεγεν εἰς τοὺς ἄνδρας του: «Ἄγγλοι τρεφόμενοι μὲ ροσμπὶφ, ὡς ὑμεῖς, δὲν θὰ ἀφήσητε ποτὲ νὰ σας νικήσουν ἱσπανοί, τρεφόμενοι μὲ πορτοκάλλια».

Συγγραφεὺς γάλλος ἀναφέρων τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο, ἐπικαλεῖται αὐτὸ ὡς παράδειγμα, ὅπως ἀποδείξῃ τὴν ἀνικανότητα τῆς ἀγγλοσαξωνικῆς φυτῆς ὅπως ἀκούσῃ ἐπίκλησιν εἰς τὴν τιμὴν καὶ εἰς λᾶς εὐγενεῖς ἰδιότητας τῆς καρδίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον, λέγει, διακρίνει ἀποκλειστικῶς τὸν γάλλον στρατιώτην. Γελωτοποιεῖ λοιπὸν τὴν ἐπίκλησιν τοῦ ἄγγλου ἀξιωματικοῦ εἰς τὸν στόμαχον τῶν ἀνδρῶν του. Τοῦτο προέρχεται, προσθέτει ὁ Βόλσλεῦ, ἐκ τοῦ ὅτι ἠγνόει τὸν κύριον χαρακτῆρα ἡμῶν, ὅττις ἀποτελεῖ τὴν ἀληθῆ ἰσχύν μας. Τοῦτέστι, τὴν βαθεῖαν ἡμῶν περιφρόνησιν πρὸς πᾶν ὅ,τι τυγχάνει ξένον εἰς τὰς ἔθιμά μας. Ὁ ἄγγλος στρατηγὸς ἦτο κατὰ βάθος ἄνθρωπος συνετός. Ἐγίνωσκε τὰς προλήψεις τῶν στρατιωτῶν του καὶ ἤξευρε νὰ τὰς χρησιμοποιήσῃ.

Η ΝΕΑ ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΟΥ ΚΗΛΕΥ

Τὸ ἑπόμενον ἀξιαναγνωστον ἄρθρον δημοσιεύει ἡ παρισινὴ Μικρὰ Ἐφημερίς, περὶ τῆς νέας κινητηρίου δυνάμεως, ἣν ἐφεῦρεν ὁ Κήλεῦ.

«Τινὲς τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν ἐρωτῶσιν ἡμᾶς δι' ἐπιστολῶν αὐτῶν, διατὶ ἡ Μικρὰ Ἐφημερὶς δὲν ἐπραγματεύθη ἔτι περὶ τῆς περιφήμου ταύτης μηχανῆς, τῆς ἐφευρεθείσης ὑπὸ τοῦ ἀμερικανοῦ Κήλεῦ, ἥτις ἀπὸ πέντε ἢ ἓξ ἑβδομάδων ἀπασχολεῖ τοσοῦτο ζωηρῶς μερίδα τινὰ τοῦ τύπου. Ἐν τούτοις, τὸ αἴτιον τῆς σκοπίμου σιωπῆς ἡμῶν ἦτο ἁπλούστατον. Ἀνεμένομεν νὰ ἐννοήσωμεν!

Αἱ ἐξηγήσεις αἱ δοθεῖσαι ἐν εἴδει ἀνθοδέσμης εἰς τὸν κ. Σιεβρὼλ κατὰ τὴν ἐπετηρίδα τοῦ 102 ἔτους τῆς ἡλικίας του, παρὰ τοῦ συνταγματάρχου Λαμὰ, περὶ τῆς θαυμασίας ἐφευρέσεως τοῦ συμπατριώτου του, ἐφάνησαν ἡμῖν λίαν σύντομοι, λίαν συγκεχυμέναι, καὶ πρὸ πάντων, λίαν φαντασιώδεις, ὥστε νὰ θεωρηθῶσιν ἄξιαι προσοχῆς.

Εἶχον ἀρκέσει, ἐντούτοις, αἱ ἐξηγήσεις αὗται, ὁποῖαι ἦσαν, ὅπως ἐξάψωσι τὸν ἐνθουσιασμὸν τινῶν συνανδέλφων, καὶ νὰ τὰς πείσωσι νὰ προείπωσι μὲ τόνον διθυραμβικὸν τὴν προσεχῆ οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ἐπανάστασιν, ἥτις προελεύσεται ἐκ τῆς ἐφευρέσεως.

Ἀλλὰ συγχρόνως, ἤρκεσαν καὶ εἰς τὸν κ. Βιρτρὰν, ἰσόβιον γραμματέα τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, ὅπως καταγγείλῃ τὴν κινητήριον μηχανὴν τοῦ Κήλεῦ ὡς ἀληθῆ φενακισμόν, μὴ ἀξίζοντα νὰ συζητηθῇ σοβαρῶς.

Αἱ δύο αὗται γνῶμαι, αἱ τόσον ἀντίθετοι, ἐφάνησαν ἡμῖν ἐξίσου ὑπερβολικαί, καὶ ἠλπίζομεν ὅτι ὁ ἐφευρέτης καὶ οἱ ὀπαδοί του ἤθελον παράσχει ἀμέσως προσθέτους ἐξηγήσεις φύσεως τοιαύτης, ὥστε νὰ δυνάμεθα ἐν γνώσει ν' ἀποφανθῶμεν περὶ τοῦ ζητήματος. Αἱ ἀπαραίτητοι αὗται ἐξηγήσεις δὲν μᾶς ἦλθον. Συνεπῶς, δὲν εἴμεθα νῦν κάλλιον πληροφορημένοι ἢ χθὲς, καὶ δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι καὶ αὔριον δὲν θὰ ὦμεν εἰς κρείττονα θέσιν. Ἐκ πρώτης ὄψεως, φαίνεται, ὅτι ὁ κ. Κήλεῦ, ὁ κ. Λεμὰ καὶ οἱ αὐτοσχέδιοι δικηγόροι των, ἐξήντλησαν πᾶσαν αὐτῶν τὴν ἐπιστήμην, καὶ εἶπον εἰς μίαν φορὰν ὅτι εἶχον νὰ εἴπωσι.

Ἐπὶ τῆς πρώτης λοιπὸν ἐκθέσεώς των, ὑποτιθεμένης ὡς βριστικῆς, ὀφείλομεν νὰ καταγίνωμεν, ὅπως εὐχαριστήσωμεν τὴν δεδικαιολογημένην περιέργειαν τῶν ἀναγνωστῶν μας.

Τὸ κινητήριον τοῦ Κήλεῦ καθ' ὃν παρέσχεν ἡμῖν χαρακτηρισμὸν αὐτοῦ, εἶνε κινητήριον ἀκουστικόν. Κινητήριον τὸ ὁποῖον δὲν βαδίζει διὰ τοῦ ἀτμοῦ ἢ διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἤχου.

Φαντάσθητε σφαῖραν μεταλλικὴν, 75 ἑκατοστομέτρων διαμέτρου, στρεφομένην περὶξ στρόφιγγος σταθεροῦ, προσηρμοσμένου πρὸς τὸν ἕνα πόλον, ἐν ᾧ εἰς τὸν ἕτερον πόλον εὑρίσκεται ἕτερος στρόφιγξ, κινητὸς οὗτος, στρεφόμενος ὁμοῦ μὲ τὴν συσκευήν. Τὸ ἄκρον τοῦ στρόφιγγος τούτου τοῦ κινητοῦ, φέρει τροχαλίαν δυναμένην νὰ ἐπηρεάζηται ἐξ οἱασδήποτε κινήσεως.

Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς σφαίρας εἶνε τοποθετημένον σύστημα σωλήνων φωνητικῶν καὶ μεταλλίνων ἐλασμάτων δονουμένων, ἐφ' ὧν κτυπᾷ μικρὰ σφῦρα.

Προσθέσατε εἰς ταῦτα μίαν πλάκα τοῦ Schladin, χρησιμεύουσαν πρὸς ρύθμισιν καὶ διακανόνισιν τῆς κινήσεως τοῦ ὅλου, καὶ ἔχετε τὴν κινητήριον μηχανήν!

Μεταδίδεται παλμικὴ κίνησις εἰς τὰ μετάλλινα ἐλάσματα διὰ τῆς μικρᾶς σφύρας, διὰ μέσου τῶν φωνητικῶν σωλήνων οἱ ἦχοι ἐναποταμιεύονται ἐντὸς τῆς σφαίρας, ἥτις αἰφνιδίως ἄρχεται κινουμένη τότε μετὰ μεγίστης ταχύτητος, ὡς ἐὰν τὴν ἔστρεφον ἑκατομμύρια ἀοράτων δακτύλων.

Ἰδοὺ πᾶν ὅ,τι μᾶς εἶπον, ἄνευ οὐδεμιᾶς πλατυτέρας ἐπεξηγήσεως Ἰδοὺ κατὰ συνέπειαν, καὶ πᾶν ὅ,τι γιγνώσκομεν.

Κάποιος ἐν τούτοις ηὐδόκησε νὰ προσθέσῃ, ὅτι τὸ μηχάνημα τοῦτο τίθεται εἰς κίνησιν ἕνεκα τῆς περιδινήσεως τῶν μορίων τοῦ ἀέρος (ἢ τοῦ αἰθέρος) τιθεμένων εἰς παλμικὴν κίνησιν διὰ τοῦ ἤχου, καὶ ἐξαναγκαζόντων τὴν σφαῖραν νὰ στραφῇ.

Ἐν τούτοις, καίτοι ἔχοντες τὴν καλλιτέραν θέλησιν τοῦ κόσμου, ἀναγκαζόμεθα νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι αἱ ἐξηγήσεις αὗται οὐ μόνον δεικνύουσι τὸ ἀδύνατον τοῦ τοιούτου μηχανήματος, ἀλλ' εἰσὶ καὶ ἀκατάληπτοι.

Ἔστω, ἂς παραδεχθῶμεν, ὅτι διὰ τῶν δονήσεων τοῦ ἤχου μεθοδικῶς ἐρρυθμισμένων, εἶνε δυνατὸν νὰ περιστρέφηται μία σφαῖρα κενὴ ἐσωτερικῶς· ἀλλὰ τὸ νὰ ἀναπτύσσῃ τοιαύτην ὑπερβολικὴν δύναμιν ἡ περιστροφὴ αὕτη, μετατρεπομένην εἰς ὠφέλιμον ἔργον, εἶνε ἀπίστευτον, καὶ θὰ μᾶς συγχωρήσωσιν οἱ κύριοι ἐφευρέται νὰ μὴ τὸ παραδεχθῶμεν, ὡς δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν καὶ τὸ ἀεικίνητον.

Καὶ αὕτη ἡ ὡραιοτέρα κόρη τοῦ κόσμου δὲν δύναται νὰ δόσῃ, εἰμὴ ὅ,τι ἔχει, εἶπεν ἡ σοφία τῶν ἐθνῶν. Ἄρα, ἐξ ἀνάγκης, καὶ αἱ ὡραῖαι καὶ αἱ ἄσχημοι κόραι, δὲν δύνανται νὰ δίδωσιν ὅ,τι δὲν ἔχουσι.

Ἂς παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ δύναμις ἡ παραγομένη ἐκ τῆς παλμώδους κινήσεως τῶν ἐλασμάτων, δύναται νὰ στρέψῃ ἕνα ἀνεμοδείκτην, νὰ μεταδίδῃ εἰς σύρμα μεταλλικὸν ἢ νὰ ἐγγράφῃ ἐπὶ κηρίνης πλακός, ὡς τὸ τηλέφωνον καὶ ὁ φωνογράφος, τὰς ἐλαχίστας κυμάνσεις τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς... Αὐτὸ εἶνε πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ γίνῃ! Καὶ τὰ παιδικὰ ταῦτα παίγνια, εἶνε πολὺ μακρὰν τῶν λεγομένων, ὅτι «ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ ἑνὸς θεάτρου θὰ σχηματίζηται δύναμις ὑπερτέρα τῆς παραγομένης ἐκ τῆς πτώσεως τοῦ καταρράκτου τοῦ Νιαγάρα, καὶ ὅτι θὰ ἀρκῇ μία ὡραία γυνὴ νὰ πλήττῃ διὰ τῶν δακτύλων της τὸ κλειδοκύμβαλον, ὅπως θέσῃ εἰς ἐνέργειαν δύναμιν τριακοσίων ἵππων».

Μᾶς λέγουσιν, ὅτι ὁ κ. Κήλεῦ διὰ τοῦ κινητῆρος αὐτοῦ κατώρθωσεν ἐντὸς δεκαοκτὼ λεπτῶν νὰ διαρρυπήσῃ εἰς σκληρὸν λίθον ὀπὴν μήκους ἓξ μέτρων καὶ διαμέτρου ἑνὸς καὶ ἡμίσεως μέτρου.

Δὲν θέλομεν νὰ ἀμφισβητήσωμεν τὴν καλὴν πίστιν οὐδενός. Ἀλλὰ πρὶν πιστεύσωμεν, ἐπεθυμοῦμεν, ὡς ὁ ἅγιος Θωμᾶς, νὰ ἴδωμεν. Ἐὰν ὁ κ. Κήλεῦ ἔστεργε νὰ ἀνανεώσῃ τὸ πείραμά του, ἔστω καὶ ἐπὶ μικροτάτης κλίμακος, ἐνώπιον καταλλήλου ἐπιτροπῆς, διατρυπῶν τὸν γρανίτην τοῦ πεζοδρομίου ὅπερ κεῖται πρὸ τῶν γραφείων τῆς Μικρᾶς Ἐφημερίδος, τῷ ὑπισχνούμεθα ν' ἀνακηρύξωμεν τὸν θρίαμβόν του εἰς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ βρίζοντος.

Δὲν πρέπει, ἄλλως, νὰ παραλείψωμεν, ὅτι πρῶτοι οἱ συμπολῖται του ἀμερικανοὶ δυσπιστοῦσι πρὸς τὴν ἐφεύρεσίν του. Ἰδοὺ τί γράφει ὁ πρόεδρος τῆς ἐν Φιλαδελφέᾳ Λέσχης τῶν μηχανικῶν:

«Δὲν θέλω νὰ εἴπω, ὅτι ἡ Ἀμερικὴ ὑπολείπεται ποσῶς τοῦ λοιποῦ κόσμου ὑπὸ ἔποψιν μηχανικῆς, οὐχ ἧττον, εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἐὰν οἱ ἡμέτεροι μηχανικοὶ ἦσαν κάλλιον κατηρτισμένοι εἰς τὰ ζητήματα τοῦ εἴδους τούτου, δὲν ἠθέλομεν ἴδει κυοφορουμένας ἀηδεῖς ἀστειότητας, ὡς τὸ ζήτημα τοῦ κινητῆρος τοῦ Κήλεῦ.»

Οὐδεὶς προφήτης ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. Ὁ Κήλεῦ, μὴ δυνηθεὶς νὰ πείσῃ τοὺς συμπολίτας του, ἦλθε νὰ δοκιμάσῃ τοὺς Εὐρωπαίους.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΙΛΗ ΜΝΗΜΗΝ ΣΟΥ

(Παραλειφθεῖσα σελὶς τῆς ἱστορίας)

Πλείστας ἐν τῷ πολυταράχῳ βίῳ των ἀριθμοῦσιν ἡμέρας ἀνεπιλήστους αἱ ἀρχαῖαι πόλεις· εἰς τινα δὲ τῶν τοιούτων ἡμερῶν εὑρίσκετο καὶ ἡ γηραιὰ Τοκάτη, καὶ ἦτο ὅλη ἀνάστατος, καὶ ἔβόα ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ὡς κυμαινόμενον πέλαγος.

Ἀσυνήθης τις καὶ ἐπιβλητικὴ πανήγυρις ἀπασχολεῖ τοὺς κατοίκους της εἰς παντοίας προπαρασκευάς. Τὰ παιδία, ἑορτασίμως ἐνδεδυμένα, ἐθορύβουν χαρμόσυνα ἄνω καὶ κάτω, μέλλοντα νὰ μεταβῶσιν εἰς προϋπάντησιν τοῦ Χωλοῦ Ἡγεμόνος, ἐνῷ οἱ ἄνδρες ἐκόσμουν τοὺς ἐξώστας καὶ τὰ καταστήματα, καλύπτοντες διὰ βαρυτίμων περσικῶν ὑφασμάτων τὰς ὁδοὺς δι' ὧν ἔμελλεν ἐκεῖνος νὰ διέλθῃ.

Ἰδέτε τὰς εὐπόρους μητέρας, πῶς ἑκάστη μεριμνᾷ νὰ ἐνδύσῃ ὅσον οἷόν τε πλουσιώτερον καὶ λαμπρότερον τὸ φίλτατον μικρόν της, ποθοῦσα, ἵνα τὸ ἰδικόν της διαλάμψῃ ὑπὲρ τὴν πλυθὺν τῶν ἄλλων παι-

δίων, καὶ οὐδὲ φροντίζουσα ἐὰν τόσα πτωχὰ ἡμίγυμνα δὲν θὲ ἠδυναντο, ἕνεκεν τῆς πενίας των, νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὴν τελετήν. Μὴ τάχα ἦτο αὕτη ὑπεύθυνος; Τί τὴν ἔμελλεν; ὁ Οὐρανὸς ὀφείλει νὰ φροντίσῃ δι' ἐκεῖνα.

Ἤδη ἡ πόλις ἠκτινοβόλει διὰ τῶν δώδεκα ἀναπεπταμένων πυλῶν της, καταστόλιστος ἐν ἄνθεσι καὶ ταινίαις, καὶ οἱ πύργοι της, ἐστεμμένοι διὰ κλάδων μυρσίνης, ἀπήστραπτον ὡς σμαραγδοκόλλητον διάδημα ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν βράχων ἐφ' ὧν ἐξετείνοντο.

Οὐδ' ἡ ἐλαχίστη ὅμως φαιδρότης, διεκρίνετο ἐπὶ τὰς ὄψεις τῶν πανηγυριζόντων ἐκείνων ἀνθρώπων, οἵτινες, διὰ τῆς κολακευτικῆς ταύτης λαμπρότητος δὲν ἔσπευδον νὰ ὑποδεχθῶσι λαοφιλῆ βασιλέα, ἀλλ' ἐπεχείρουν νὰ ἐξευμενίσωσιν ὠμὸν ἐχθρόν, παραδίδοντες ἀμαχητεὶ τὴν πόλιν των εἰς τὸν Χωλὸν Ἡγεμόνα. Ἐθεώρουν ματαίαν καὶ ἐπιζήμιον πᾶσαν ἀντίστασιν, μετὰ τὰς καταστροφὰς τόσων γειτόνων πόλεων, καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς κραταιᾶς Σιβκστείας, ἧς κατέσκαψε τὰ περιλάληα τείχη, ὧν τὰ ἐρείπια εἰσέτι ἀντήχουν ἐκ τῶν θνασίμων οἰμωγῶν τῶν μαρτυρησάντων κατοίκων της.

Κατάτρομοι οἱ δύσμοιροι ἄνθρωποι ἐκ τῶν παθημάτων τῶν πέριξ, ἐξηντλημένοι ἐκ τόσων προγενεστέρων πολέμων καὶ συμφορῶν, διενοήθησαν ν' ἀποφύγωσι τὴν γενικὴν καταστροφήν, ὑποδεχόμενοι μετὰ πομπῆς τὸν φοβερὸν κατακτητήν, καὶ ὅπως τὸν βεβαιώσωσι κάλλιον περὶ τῆς εἰλικρινοῦς καὶ προθύμου ὑποταγῆς των, ἔπεμπον αὐτῷ τὰ μικρὰ των ὡς ἐμπροσθοφυλακὴν τῆς προϋπαντήσεως, δύο χιλιάδας ἀκάκων παιδίων, ἐπ' ἐλπίδι νὰ τὸν κινήσωσιν εἰς ἔλεον, θαρροῦντες ἐπὶ τὴν πεφημισμένην στοργὴν ἣν ἔτρεφε πρὸς τὰ ἴδια τέκνα του.

Ταλαίπωροι ἀπονενοημένοι! ὑπελόγισαν ὡς ἄνθρωποι ἀπέναντι ἀνθρώπου εὑρισκόμενοι, καὶ δὲν ἐσκέφθησαν, ὅτι ὁ ἐναγὴς δήμιος τῆς Σεβαστείας ἦτο ἐξ ἐκείνων τῶν βδελυρῶν ἀντικειμένων, ἅπερ, μὴ ἔχοντα λαβήν, μιαίνουσιν ὅθεν δήποτε θιγόμενα· ὅτι ὁ Τιμοὺρ Λέγγ δι' οὐδενὸς ἄλλου ὁρισμοῦ ἠδύναντο ἀρκούντως νὰ χαρακτηρισθῇ, ἢ ὡς κατὰ πάντα ἀνάξιος διάδοχος τῆς βδέλλας ἐκείνης, ἥτις ἐκλήθη Τσιγγισχὰν, καὶ ὅτι ἔπρεπε τὰ πάντα ν' ἀναμένωσι παρ' ἀνθρώπου γεννηθέντος μὲ κόμην πολιὰν, παρ' ἡγεμόνος χωλανθέντος ἐν ἀποπείρᾳ ζωοκλοπῆς.

Διότι, μόλις ἰδὼν τὸ συγκινητικὸν θέαμα τῆς ἀθώας παιδικῆς φάλαγγος, προβαινούσης ἐν ἄσμασι καὶ αἴνοις εἰς συνάντησίν του, ὁ Χωλὸς Μογγόλος ἐρράγη εἰς ἀκράτητον γέλωτα, σαρκάζων τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς δειλῆς πόλεως, θέλων δὲ νὰ ἐμπαίζῃ τὴν εὐπιστίαν τῶν ἀδυνάτων πολιτῶν παρέχων αὐτοῖς ἔκπληξιν τόσον ἀπροσδόκητον ὅσον καὶ ὀδυνηράν, ἐφώρμησεν ὁ αἰσχρὸς βάρβαρος μετὰ τοῦ πυκνοῦ ἱππικοῦ του καὶ κατεπάτησε τ' ἀνύποπτα θύματα. Οἱ αἶνοι καὶ τὰ ᾄσματα διεκόπησαν πάραυτα, πεπνιγμένοι γόοι θανάτου ἠκολούθησαν, καὶ ἐκαλύφθη ὑπὸ μικρῶν πτωμάτων τὸ πεδίον ὅθεν διέβη ὁ ἀποτρόπαιος Χωλός.

Πῶς ὅμως ἀπεδέχθησαν τὴν τοιαύτην ἀκατανόμαστον συμπεριφορὰν οἱ πολῖται, οἱ τόσον ἥμεροι καὶ πρόθυμοι εἰς ὑποδοχήν; Μετεβλήθησαν εἰς αὐτόχρημα τίγρεις μαινομένας, καὶ ἄοπλοι, πεζοὶ, ἐπιτιθέντες κατὰ τοῦ ἐφίππου ἐχθροῦ, ἐπροξένησαν αὐτῷ ἀπίστευτον φθορὰν, διὰ τῶν λίθων μόνων καὶ τῆς λύσσης τῶν καθηγμένων καρδιῶν των μαχόμενοι, καὶ ὀπισθοχωρήσαντες ἐκλείσθησαν ἐντὸς τῶν τειχῶν των, ἀποφασισμένοι νὰ πολεμήσωσι.

Τότε ἡ ἄπαις πόλις ἀνέπεμψε ἀπεγνωσμένη ὀργυμοὺς σπαρακτικοὺς, ἐκκωφεύοντας τὸν οὐρανὸν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν μυρσινοστεφῶν πύργων της αἱ ἀπέλπιδες μητέρες ξεσφενδόνιζον ἀρὰς καὶ λίθους κατὰ τοῦ πολιορκοῦντος ἐχθροῦ. Οὐδὲν ἐκ τῶν μετασχόντων τῆς ἀπονενοημένης ἐκείνης ὑποδοχῆς παιδίων εἶχε διασωθῆ, καὶ μόνα ἀντικείμενα τῆς τρυφερότητος τῆς ποτὲ καλλιτέκνου ταύτης κοινωνίας, ἀπέμενον τὰ πενόμενα μικρὰ, ὑπὲρ ὧν ὁ Οὐρανὸς ἀνεδέχθη νὰ φροντίσῃ.

Αἱ σκιαὶ τῆς ἑσπέρας ἤρξαντο ἤδη συμπυκνούμεναι καὶ ὁ Τιμοὺρ ἀναπαυόμενος ἐν τῇ σκηνῇ του, ἐγέλα ἔτι διὰ τὸ ἐπιτυχὲς κατόρθωμά του, σχεδιάζων καὶ ἄλλα τερψίθυμα εἴδη βασάνων διὰ τοὺς ἐν μικρῷ ὑποδουλωθησομένους, ὅτε θόρυβος παρατεταμένος συνετάραξε τὸ βάρβαρον στράτευμα, καὶ τέσσαρες ἄνδρες εἰσελθόντες εἰς τὴν σκηνήν του, ἐκόμισαν ἐπὶ τῶν βραχιόνων των τὸν νεώτερον τῶν υἱῶν του, καταληφθέντα αἰφνιδίως ὑπὸ τρομερῶν σπασμῶν.

Ὁ Χωλὸς Ἡγεμὼν κατεταράχθη ἐν μέσῳ τῶν ρεβασμῶν του· ὁ υἱὸς οὗτος ἦτο τὸ προσφιλέστερον τέκνον του, ἐφ' οὗ ἐστήριζε τὰς καλλίστας τῶν ἐλπίδων του. Ἔντρομος ἔδραμε παρὰ τὴν στρωμνὴν ἐφ' ἧς ἀπέθηκαν αὐτόν, καὶ λαβὼν τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀγωνιῶντος ἐπὶ τῶν γονάτων του, τὸν ἐθώπευε καὶ τὸν ἐκάλει μετὰ τοσαύτης τρυφερότητος, ὥστε ἔλεγες, ὅτι δὲν ἦτο αὐτὸς ὁ καταθραύσας πρὸ ὀλίγου μετὰ τῆς πλέον θηριώδους ἀναισθησίας τὰς καρδίας χιλιάδων γονέων. Καὶ εἰς τὰς ἐπικλήσεις ἐκείνας ἤνοιγεν ὁ πάσχων τοὺς ὀφθαλμοὺς, πλὴν αἱ κόραι εἶχον φρικωδῶς ἀναστραφῆ, καὶ μόνον κατάλευκοι οἱ βολβοὶ ἐστρέφοντο ὅπως τὸν ἀτενίσωσιν· ἐπεχείρει ν' ἀπαντήσῃ εἰς τοὺς θρήνους τοῦ ἀπέλπιδος πατρὸς, καὶ τὸ στόμα πλῆρες αἱματώδους ἀφροῦ, τρομακτικῶς συσταλὲν πρὸς τὴν ἑτέραν τῶν παρειῶν, ἠδυνάτει ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς προσπαθείας του, οἱ δάκτυλοί του συνεσπῶντο, ἅπαν δὲ τὸ σῶμά του ἐστρεβλοῦτο συστρεφόμενον ἀλγεινῶς. Ἐν ὀλίγαις ὥραις κατέστη ἀγνώριστος, ἀπολέσας πᾶν ἀνθρώπινον ἐκ τῆς σφοδρότητος τοῦ πάθους.

Μάτην ἔκφρων ἠρώτα τὸ αἴτιον τῆς αἰφνιδίου ταύτης προσβολῆς· οὐδεὶς ἐκ τῶν συναθροισθέντων ἰατρῶν μόλας τὰς ἐρεύνας, κατώρθωσε ν' ἀνακαλύψῃ τὸ αἴτιον ἢ νὰ ὀνομάσῃ τὸ φρικῶδες νόσημα, καὶ ὁ ἡγεμὼν ἐκεῖνος, πρὸ τοῦ ὁποίου τὰ πάντα ὑπέκυψαν, ὁ μὴ συναντήσας ἐπὶ γῆς ἰσχὺν ἣν δὲν κατέβαλε, σκληρῶς ἐσπαράσσετο συναισθανόμενος τὴν ἀδυναμίαν του ἀπέναντι τῶν βουλῶν τῆς θείας δυνάμεως. Διότι, θεία βεβαίως δύναμις ἔπληττε τὸ προσφιλέστερον τέκνον του, καθ' ἣν ἀκριβῶς ἡμέραν κατεπάτησε γελῶν τὰ τέκνα ὁλοκλήρου πόλεως, καὶ ὁ εἰθισμένος νὰ βασανίζῃ ἀσυνειδήτως τοὺς ἄλλους, ἐδοκίμαζεν ἐν τῇ ἥττῃ του τὰς ὀδύνας ὅλων ὁμοῦ τῶν γονέων οὓς ἠδίκησεν.

Ἐφ' ὅλην τὴν νύκτα διήρκεσεν ἡ ἀγωνία τοῦ ἐπιθανάτου, καὶ ἦτο ἐλαφρὸν τὸ μαρτύριον δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ Τιμοὺρ ἐξηγόρασε τὴν αἰωνίαν σωτηρίαν, ἀποθανὼν περὶ τὴν πρωΐαν ἀγνὸς ἀκόμη, καὶ πρὶν μολυνθῇ ἐκ τῶν ἐγκλημάτων τοῦ πατρός του.

Τὴν ἐπαύριον ὁ Χωλὸς, βαρυπενθὴς ἀνώρυξε τάφον ἐν μέσῳ τῶν πτωμάτων τῶν ἀθώων θυμάτων του, ἐν ᾧ ἐναπέθηκε τὸν ἴδιον υἱόν, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἀνήγειρεν ὑψηλὸν τύμβον, χονδροειδὲς καὶ ἀκαλλαίσθητον ἴδρυμα μογγολικῆς τέχνης, πλὴν ἀρκούντως στερεὸν ὅπως ἐπὶ αἰῶνας διαμένῃ θριαμβευτικὸς μάρτυς τῆς ἀναποδράστου δίκης τῶν Οὐρανῶν· συναθροίσας δὲ τὰ στρατεύματά του, παρῆλθε, καὶ ἀφῆκε τὴν πόλιν ἐλευθέραν, ἀπολέσας ἐκ τῆς λύπης πᾶσαν πρὸς θριάμβους καὶ αἵματα διάθεσιν, ἢ μὴ τολμήσας νὰ κακουργήσῃ ἐπὶ πλέον ἐκεῖ, ἔνθα ἔδωκε σκληρὰν τὴν δίκην τοῦ ἀνομήματός του.

Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο τῆς κατὰ τῶν παίδων ὠμότητος τοῦ Τιμοὺρ Λέγγ, καὶ τῆς ὡς ἐκ θαύματος διασώσεως τῆς Τοκάτης ἀπὸ τῆς γενικῆς καταστροφῆς, διέφυγε τοὺς πλείστους τῶν ἱστορικῶν, ἴσως ἐπειδὴ οὐδεμία μάχη ἠκούσθη συναφθεῖσα ἐκεῖ, καὶ θὰ εἶχεν ἤδη ἐντελῶς λησμονηθῆ, ἐὰν ἡ κωνοειδὴς ἐκείνη ἐπιτάφιος πυραμὶς ἐπὶ τῆς ἰσοπεδωθείσης τῆς ὁποίας κορυφῆς σαρκοβόρα ὄρνεα ἔκτισαν τὴν φωλεάν των, δὲν διεσώζετο μέχρι τῆς σήμερον ἀκέραιον σῆμα παρὰ τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως, καὶ ἕκαστος γονεὺς, διερχόμενος ἐκεῖθεν, δὲν διηγεῖτο εἰς τὰ τέκνα του τὸ ἱστορικὸν αὐτοῦ, διαιωνίζων οὕτω τὴν παράδοσιν, ἣν καὶ αὐτὸς παρὰ τῶν γονέων του ἔλαβε.

***

Συχνὰ ἐνθυμοῦμαι τὸ ἐξέχον ὄπισθεν φράκτου φαιὸν ἐκεῖνο μνημεῖον, ἐπὶ τῆς κυκλοτεροῦς τοῦ ὁποίου κορυφῆς ἔκραζεν ὁ νεκροβόρος βύας, οὗ τὸ ἀνάστατον λευκὸν πτέρωμα καὶ ἡ ἀποτρόπαιος ρυπαρότης σοὶ ἐνεποίουν τόσην ἐντύπωσιν, ὥστε πάντοτε μὲ ἠρώτας, πεποιθὼς ἐπὶ τὴν ἐμπειρίαν τῶν δύο ἐτῶν ἅπερ πρὸ σοῦ διήνυσα ἐπὶ τοῦ κόσμου, τί ἦτο τὸ ὕψωμα ἐκεῖνο, μὴ ἀνεγερθὲν βεβαίως μόνον ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς εὐάερος καὶ ὑγιεινὴ κατοικία διὰ τὴν οἰκογένειαν τοῦ εἰδεχθοῦς ὀρνέου. Καὶ ἐγὼ σοὶ ἀπήντων, ὅτι ἦτο εἰς τάφος. Τόσον μόνον ἐγίνωσκον κατὰ τὴν ἡλικίαν ἐκείνην. Ἀλλὰ σὺ τὸ ἐλησμόνεις πάλιν, καὶ ἐξηκολούθεις ἑκάστοτε ἐρωτῶν, ὡς νὰ ἐμάντευες, ὅτι τὸ περίεργον αὐτὸ κτίσμα ἦτο μνημεῖον πολὺ σπουδαιότερον ἑνὸς ἁπλοῦ τάφου.

Τώρα, ὅτε εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σοὶ παρέξω πλείονας πληροφορίας, ποῦ εἶσαι ἀγνὲ σύμβουλε τῶν παιδικῶν μου ὀνείρων;

Εἶσαι ἐκεῖ, ὅπου δὲν ἔχει τις ἀνάγκην νὰ μανθάνῃ, διότι βλέπει τὰ πάντα, καὶ γνωρίζεις πολὺ πλειότερα ἐμοῦ.

Προσφέρω λοιπὸν καὶ ἐγὼ εἰς ἄλλα παιδία τὴν μικρὰν ταύτην ἱστορίαν τῶν παιδίων, καὶ ἀφιερῶ αὐτὴν εἰς τὴν προσφιλῆ μνήμην σου.

ΔΕΙΝΟΜΑΧΗ Ν. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ

ΟΙ ΑΓΓΛΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ

—

Ἐκ τῶν ἀγγλικῶν ἐφημερίδων, ἡ μᾶλλον διαδιδομένη εἶνε τὰ «Ἡμερήσια Νέα». Ἡ ἐφημερὶς αὕτη ὅμως, δὲν μεταχειρίζεται, ἵνα ἑλκύσῃ τοὺς ἀναγνώστας, τὰ μικρὰ τεχνάσματα ἐκεῖνα, ἅτινα ἐκθειάζονται παρ' ἡμῖν· οὔτε ὀνόματα ἢ ψευδώνυμα τῶν συγγραφέων, οὔτε βιβλία καὶ εἰκόνας καὶ βραβεῖα, οὔτε σκανδαλώδη ἀνέκδοτα, οὔτε μυθιστορήματα δι' ἐπιφυλλίδος. Ἔχει πλοῦτον πολιτικῶν, κοινωνικῶν, οἰκονομικῶν, βιομηχανικῶν φιλολογικῶν, δικαστικῶν, ἐκκλησιαστικῶν εἰδήσεων, αἵτινες λαμβάνονται καὶ συντάσσονται ἐν τῷ γραφείῳ, στοιχειοθετοῦνται δὲ ἐν τῷ τυπογραφείῳ ἀπὸ τῆς 9ας μ. μ. μέχρι τῆς 9ης τῆς ἑσπέρας· ἔχει ἀγγελίας διὰ δύο, τρεῖς ἢ καὶ πλέον σελίδας, παραγούσας περίπου 125,000 φράγκα καθ' ἑβδομάδα· ἔχει τέσσαρα Κύρια ἄρθρα, τὰ ὁποῖα ἐκφράζουσι τὴν γνώμην τῆς ἐφημερίδος περὶ τῶν σπουδαιοτέρων γεγονότων, ἅτινα τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἐφείλκυσαν περισσότερον τὴν προσοχὴν τοῦ διευθυντοῦ ἢ τῶν συντακτῶν, οἵτινες συνεσκέφθησαν μετ' αὐτοῦ.

Διὰ πάντα ταῦτα ὅμως, ἀπαιτεῖται γραφεῖον ἐκ 40 προσώπων, καὶ 16 συντακτῶν κυρίων ἄρθρων, τῶν ὁποίων ἕκαστος λαμβάνει ἐτησίως ἀπὸ 700—μέχρι 1000 στερλινῶν, ἐκτὸς ἐκείνων οἵτινες πληρώνονται κατ' ἄρθρον.

Ἕκαστος τῶν συντακτῶν ὑποχρεοῦται νὰ γράφῃ ἀνὰ ἓν ἄρθρον τὴν ἡμέραν· εἶνε ὅμως φανερὸν ὅτι γράφουσιν ὀλιγώτερον, διότι καὶ ὁ Διευθυντὴς γράφει ἐνίοτε τοιαῦτα, καὶ πολὺ ὡραῖα.

Οἱ συντάκται οὗτοι, οἵτινες ἀποτελοῦσι τὸ ἐπιτελεῖοντῆς ἐφημερίδος, βλέπουσιν ἀλλήλους, τακτικῶς καθ' ἑκάστην ἀπὸ τῆς μιᾶς μέχρι τῆς δευτέρας μετὰ μεσημβρίαν, ἵνα συσκεφθῶσι περὶ τῶν κυριωτέρων γεγονότων τῆς στιγμῆς, οὐχὶ μόνον πολιτικῶν καὶ κοινοβουλευτικῶν, ἀλλὰ καὶ θρησκευτικῶν, ἠθικῶν, οἰκονομικῶν, κτλ. Τὰ ἄρθρα, ἅτινα συμφωνοῦσι νὰ γράψωσιν ἐπὶ τοῦ μὲν ἢ τοῦ δὲ τῶν γεγονότων τούτων, ἀποστέλλονται εἰς τὸν Διευθυντὴν πρὸ τῆς ἐννάτης τῆς ἑσπέρας. Αἱ συζητήσεις ὅμως τοῦ κοινοβουλίου ἢ καὶ μεταγενέστερα τηλεγραφήματα δυνατὸν ν' ἀπαιτήσωσιν ἵνα προστεθῶσι νέα ἄρθρα ἢ ἀντικατασταθῶσι τὰ ἤδη γραφέντα· τὰ ἄρθρα ταῦτα ὁ συντάκτης, ὃν ὁ Διευθυντὴς ἐπιφορτίζει, πρέπει νὰ ἦνε ἕτοιμος νὰ γράψῃ καθ' ἣν ὥραν ὁ Διευθυντὴς τὸν εἰδοποιεῖ.

Ὁ Διευθυντὴς οὐδέποτε ἐγκαταλείπει τὸ γραφεῖον πρὶν τὸ φύλλον τεθῇ ἐπὶ τὸ πιεστήριον, τοῦτέστιν εἰς τὰς τρεῖς ἢ τὰς τέσσαρας τῆς πρωΐας. Εἰς τὰς πέντε τῆς πρωΐας οἱ πωληταὶ μεταβαίνουσι εἰς τὰ γραφεῖα τῆς διαχειρίσεως ἵνα ἀγοράσωσι τὸν ἀναγκαιοῦντα αὐτοῖς ἀριθμὸν φύλλων, καὶ

διανέμωσιν αὐτὰ εἰς τοὺς παρ' αὐτοῖς συνδρομητάς.

Τὸ γραφεῖον τῆς ἐφημερίδος οὔτε ἐγγράφει συνδρομητάς, οὔτε ἀποστέλλει φύλλα.

Τὰ κύρια ἄρθρα δὲν φέρουσι τίτλον . . . τοῦτο δὲ εἶνε εὐτύχημα. Βλέπετε πόσην γεννᾷ παρ' ἡμῖν στενοχωρίαν ὁ τίτλος. Ὑπάρχουσιν ὅμως τιτλοφόρα ἄρθρα, headed articles, ἅτινα δὲν πραγματεύονται γενικόν τι ζήτημα, ὡς τὰ κύρια ἄρθρα, ἀλλὰ εἰδικόν τι ἀντικείμενον, βουλευτικήν τινα ἔκθεσιν, ἀνακάλυψιν τινὰ καὶ τὰ παρόμοια. Πληρόνονται πρὸς 5 ἀγγλικὰς λίρας τὴν στήλην . . . ἀλλ' οἴμοι!, ὁποία στήλη! . . .

Οὗτος εἶναι ὁ παλαιὸς τύπος τῆς παλαιᾶς ἀγγλικῆς ἐφημερίδος, τόπος ὃν τὰ «Ἡμερήσια Νέα» ἐφημερὶς τῆς δεκάρας, διατηρεῖ ἀκέραιον. Ἡ σελίς των—διὰ τοὺς μὴ ἰδόντας ποτὲ αὐτὴν—ἔχει ὕψος τριῶν σπιθαμῶν καὶ πλάτος δύο, εἶνε δὲ τὸ κείμενον διὰ στοιχείων κατὰ τὸ ἥμισυ μικροτέρων τῶν ἑλληνικῶν ἐφημερίδων. Μετὰ τῶν ἀγγελιῶν καὶ λοιπῶν ἔχει ὀκτὼ σελίδας. Εἰς ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν θὰ ἐπέσπα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του ἐπὶ τῇ ἁπλῇ αὐτοῦ θέᾳ . . . Δὲν λέγω νὰ τὸ ἀναγνώσῃ, ἀλλ' ἡ ἁπλὴ ἰδέα τῆς ἀναγνώσεως ταύτης θὰ ἐβάρυνεν ἐπὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ θὰ τὴν ἔπνιγεν. Καὶ ὅμως, ἐν Λονδίνῳ τὰ «Ἡμερήσια Νέα» εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων πρωϊνῶν ἐφημερίδων, τῶν τηρουσῶν τὸν παλαιὸν τύπον. Παράδοξον, ὅτι τὸν τύπον τοῦτον ἐγκατέλειψαν οἱ «Καιροί . . . οἵτινες εἶχον αὐτὸν ὡς ἰδιαίτερον, ἕως οὗ διηύθυνε αὐτοὺς ὁ Δελάνης, ὁ λέγων ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ εἰμὴ διὰ τιθρίππου. Οἱ «Καιροί», σήμερον, δὲν ἔχουσιν εἰμὴ τρία κύρια ἄρθρα, τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον ὁμοιάζει μᾶλλον πρὸς ἡμερολόγιον, καὶ πλεῖστα τιτλοφόρα ἄρθρα τὰ ὁποῖα αἱ ἄλλαι ἐφημερίδες δὲν ἔχουσιν. Οἱ πωληταί, ἐν γένει, δὲν ἐκθέτουσιν αὐτούς· ὅτε δὲ ζητεῖτε τοὺς «Καιροὺς», οἱ πωληταὶ τοὺς λαμβάνουσι ἐκ τοῦ ὀπισθεν δωματίου τοῦ μαγαζίου των. Φαίνεται ἐφημερὶς διατελοῦσα εἰς κατάστασιν καταπτώσεως. τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι τυγχάνει ἥττον τῶν ἄλλων διαδεδομένη.

Νομίζω ὅμως ὅτι ἀκριβῆ ἰδέαν τοῦ ἀγγλικοῦ βίου, ἰδίως ὑπὸ τὴν σοβαροτέραν αὐτοῦ ὄψιν, δὲν δύναται νὰ σχηματίσῃ ὁ μὴ ἀναγινώσκων τοὺς «Καιρούς». Ὁ κ. Δελάνης, ὅστις, εἰς τοιαύτην περιωπὴν ἀνύψωσε τὴν ἐφημερίδα ταύτην, ἦτο διευθυντὴς πρώτης τάξεως. Ἀνῆκεν ὅλος εἰς τὴν ἐφημερίδα του. Μεμισθωμένους συντάκτας δὲν εἶχε, ἢ εἶχεν ὀλίγους. Ἐζήτει δι' ἐπιστολῶν - ἐν Λονδίνῳ ἢ καὶ ἀλλαχοῦ - τὰ ἄρθρα ἅτινα τῷ ἐχρειάζοντο, παρὰ τῶν συγγραφέων του, δίδων τὸ θέμα, ἐνίοτε δὲ καὶ τὰς ἰδέας, ὅπῳ πλησιέστερον ἠδύνατο τῆς ὥρας τῆς ἐκτυπώσεως. Εἰς ταῦτα, νομίζω, ἔγκειται, ὅλον τὸ μυστήριον τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἐν χώρᾳ ἔνθα τὸ κοινὸν ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ καὶ νὰ μελετήσῃ τὰ ἴδια αὐτοῦ συμφέροντα.

Τὸ ἀγγλικὸν κοινὸν οὐχὶ μόνον ἀγαπᾷ τοῦτο, ἀλλὰ θέλει νὰ τὸ ὁμιλήσωσι περὶ τῶν πραγμάτων του μετὰ σοβαρότητος καὶ ἄνευ σχολαστικότητος. Δὲν ἤθελεν ὑποφέρει μία συνεδρίασις τῆς Βουλῆς νὰ κατακοπῇ, νὰ μεταβληθῇ, νὰ τραπῇ εἰς τὸ γραφεῖον, ὅπως πράττουσιν αἱ πλεῖσται τῶν ἰταλικῶν ἐφημερίδων. Ὁ ἄγγλος ἀναγνώστης ἀποστρέφεται τὸ ἐπιτετηδευμένον τοῦ ὕφους καὶ τῆς ἰδέας· ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ συγγραφέως τὸ humour, τὴν δηκτικὴν ἐκείνην εὐφυΐαν ἥτις ἐμψυχεῖ τὰ πράγματα. Τὸ σῶμμα - εὐγενὲς ὅμως καὶ λεπτὸν εἶναι ἀναπόφευκτον. Τὰ πάντα δέον νὰ λέγωνται καθαρῶς· ναὶ, ναὶ καὶ ὄχι, ὄχι, καὶ τὴν σκάφην, σκάφην.

Οἱ δὲ συγγραφεῖς οὐδέποτε ὁμιλοῦσι περὶ ἀλλήλων. Καὶ περὶ ἄλλων προσώπων δὲν ὁμιλοῦσι εἰμὴ δι' ὅσα, ὑποχρεοῦνται νὰ παρατηρήσωσιν. Εἰς τὰ ἰδιαίτερα δὲν ἀναμιγνύονται εἰμὴ ὅταν πρόκειται περὶ μεγάλου κοινοῦ συμφέροντος. Σκάνδαλα οὐδέποτε ἐγείρουσιν, εἰμὴ ἐπὶ τῇ ἀποφάσει νὰ ὑποστῶσι πάσας τὰς συνεπείας - αἵτινες δὲν συνίστανται εἰς ἀναίμακτον μονομαχίαν, ἀλλ' εἰς ἑκατοντάδας πινὰς ἐνίοτε δὲ εἰς χιλιάδας στερλινῶν. Ὁ κ. Πάρκερ ζητεῖ παρὰ τῶν «Καιρῶν» ἀποζημίωσιν ἐκ 50,000 στερλινῶν (1,225,000 φράγκων)· διότι ἐκατηγορήθη ὡς συνένοχος δολοφονιῶν τινων λαβουσῶν χώραν ἐν Ἰρλανδίᾳ· τὸ δὲ δικαστήριον θὰ ἐδίκαζεν αὐτῷ τὸ ποσὸν τοῦτο, ἐὰν ἀπεδεικνύετο ἡ διαβολή.

Ἡ ἐφημερὶς, λοιπὸν, πρέπει εἶνε βεβαία περὶ πάντων ὅσα λέγει, ἐὰν δὲν θέλῃ νὰ διακινδυνεύσῃ αὐτὴν τὴν ὕπαρξίν· ὅταν δὲ εἶνε βεβαία, καὶ τὸ ἔγκλημα εἶναι μέγα, παρέχει δὲ τῆς φανερᾶς καταγγελίας μεγίστην εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίαν. Ὁ δειλὸς ὑπαινιγμὸς, ὁ λόγος ὅστις πληγώνει καὶ κρύπτεται, εἶναι ἐλάττωμα τοῦ ὁποίου ἡ ἀγγλικὴ δημοσιογραφία εἶναι ἐντελῶς ἀπηλλαγμένη. Ὁ δὲ ἄνθρωπος, ὁ ἔνοχος τοιαύτης χαμερποῦς πράξεως, γίνεται κατάπτυστος καὶ ἀπομακρύνεται τῆς κοινωνίας. Ἅπασα ἡ ἀγγλικὴ ἀνατροφὴ τείνει εἰς τὸ νὰ πνίξῃ τὴν αἰσχρὰν ταύτην σπορὰν.

(Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ)

Νέον εἶδος μονομαχίας

Μονομαχία λίαν παρίδοξος ἐγένετο ἰσχάτως ἐν Καρσᾶς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Ὁ κ. Δανιὴλ Κάρραϊτ διευθυντὴς τοῦ Μεγάλου Ξενοδοχείου τῆς Πόλεως, καὶ εἷς ἔμπορος ἵππων, κατοικῶν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ, ὁ κ. Ἰάκωβος Δοναχῶ, ἐφιλονείκησαν παίζοντες χαρτιὰ καὶ ἔμελλον νὰ μονομαχήσωσιν, ἅτε ἕτερος ζωέμπορος ἐπενέβη καὶ τοῖς συμβούλευσε νὰ μονομαχήσωσι κατὰ τὸν τρόπον τῶν ταύρων, συγκρούοντες τὰς κεφαλάς των. Ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτὴ καὶ ἀμέσως ἐτέθη ἐνέργειαν. Μετέβησαν εἰς τὴν ὁδὸν — ἐτοποθετήθησαν εἰς ἀπόστασιν τριάκοντα βημάτων ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ὥρμησαν ὁ εἷς κατὰ τοῦ ἄλλου μὲ κεφαλὰς χαμηλωμένας.

Ἡ σύγκρουσις τῶν δύο κεφαλῶν ὑπῆρξε τόσον βιαία, ὥστε εἷς ἀστυνόμος, ὅστις ἦτο πλησίον καὶ τὴν ἤκουσε, προσέδραμε καὶ τοὺς διεχώρισε καθ' ἣν στιγμὴν ἡτοιμάζοντο νὰ συγκροτοῦνται καὶ δεύτερον.

Οἱ ἀντίπαλοι συνελήφθησαν καὶ ὡδηγήθησαν εἰς τὴν ἀστυνομίαν. Εἶχον δὲ ἀμφότεροι τὰς κεφαλὰς των καθηματωμένας, ὁ Κάρραϊτ μάλιστα ἔφερε καὶ ἐλαφρὸν κάταγμα εἰς τὸ κρανίον.